درعليه‌ده غلطه‌ده (آره‌ولك) غزته‌سى اداره‌خانه‌سنه

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորաշունեկեան Խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK„
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140	դ.
» » »	վեցամսեայ	70	»
» » »	եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40	ֆրք.
» » »	վեցամսեայ	20	»

[illegible] 115 դրուշի փոխ 100 դրուշի հաշուով:

[illegible]

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրութեան:

ԱՍՈՐԻՆԵՐՈՒ ՈՏՆՁԳՈՒԹԵԱՆՑ ԱՌԹԻՒ

Ծանօթ խնդիր մըն է այլ եւս թէ Ասորիները Երուսաղէմի մէջ ոտնձգութիւն ընելով մեր դարաւոր իրաւանց մէկ մասին դէմ, կը ջանան խլել մեր վաւերական սեփականութենէն եղող Ս. Յովսէփ Արիմաթացիի մատուռը, որուն մէջ ժամանակաւ մեր նախնիքը թոյլտուած են իրենց՝ հոգեւոր պաշտամունք կատարել որոշեալ օրեր ու ժամեր, լոկ մարդասիրական զգացմամբ եւ քրիստոնէական սիրով։ Մեր միտքը սակայն խնդրոյն մանրամասնութեանց վրայ խօսիլ չէ, զի Երուսաղէմի յարգելի Թղթակիցը՝ «Վերջ»՝ ընդարձակօրէն պատմած է զայն մեր Արեւելքի մէջ։ Ոչ ալ կ'ուզենք տեսութիւն մը ընել թէ ի՛նչ ելք պիտի ունենայ Ասորիներու այս ձեռնարկը, քանի որ կայս. կառավարութեան արդարասիրութեան եւ օրինասիրութեան շնորհիւը տարակոյս չունինք թէ մեր իրաւունքը մազի մը չափ չի կրնար վնասուիլ եւ Ասորիները ոչինչ պիտի շահին։

Այլ ուրիշ կէտ մըն է որ այս խնդրոյն առթիւ մեր ուշադրութիւնը կը գրաւէ եւ պէտք է որ գրաւէ նաեւ բոլորին ուշադրութիւնը, մանաւանդ անոնց՝ որոնց ձեռքը կը գտնուի ի դիմաց ազգին անոր ստացուածքները պաշտպանելու պաշտօնը եւ իրաւասութիւնը։

Ինչո՞ւ Ասորիները կը համարձակին այսօր այդ խնդիրը յարուցանելու, վասնզի ժամանակին մեր նախնիքը շնորհ ըրած են իրենց որ մեր մէկ սեփական ստացուածքին մէջ մուտ գործելու եւ հոգեւոր պաշտամունք կատարելու արտօնութիւն ունենան։ Այդ շնորհն է ահա՛ զոր այժմ չարաչար գործածել կ'ուզեն Ասորիները եւ կը ջանան իրենց համար իրաւունքի վերածել։ Ըսել է որ եթէ նախապէս այդպիսի շնորհ մը չըլլուէր իրենց, այժմ այս խնդիրն ալ չէր բացուեր։ Բայց եթէ այս միակ պարագային մէջ եղած ըլլար մեր նախնեաց աւելորդ տեղ շնորհ ընելու անհեռատեսութիւնը, թերեւս այնքան խնդիր ընել չարժէր, թէեւ միակ պարագայ մը իսկ բաւական է անհեռատեսութիւն մը առաքինութիւն կամ գովելի յատկութիւն չհամարելու, եւ ընդհակառակը։ Այլ ցաւալին այն է որ խիստ շատ անգամներ եւ խիստ բազմաթիւ պարագաներու մէջ տեսնուած է որ աւելորդ գթութեամբ շնորհներ եղեր են ի վնաս ազգային սեփականութեանց, եւ յետոյ տարիներ կամ դարեր անցնելէ ետք՝ ծանր հետեւանքներ ունեցած են, որոնք երբեմն բոլորովին վնասակար եղած են եւ երբեմն ալ ահագին դժուարութիւններ, ծախքեր եւ ժամավաճառութիւններ պատճառելով՝ հազիւ ուրեմն անվնաս վերջ գտած են։ Այսպիսի աւելորդ շնորհներ եղած են բնականաբար ոչ ուրիշ պատճառաւ, բայց թէ անոր համար որ զայն ընողները ազգային վտանգը չիմանալով ուզեր են վեհանձն, մարդասէր եւ շնորհաբաշխ երեւիլ իրենց ժամանակակիցներու, մանաւանդ անոնց աչքին որոնց ի նպաստ կ'ըլլար շնորհը։ Չենք կրնար ըսել թէ ընողները իրենց սեփական մասնաւոր շահերն ալ կ'ունենային, մինչ ազգային վնասը ընդհանրութեան կը վերաբերէր, բայց նաեւ չենք կրնար մերժել թէ ի՛նչ կը նշանակէ որ մարդ իբր շնորհ արտօնութիւն տայ ո՛ եւ է մէկին իր մէկ ստացուածքը անպայման ժամանակով գործածելու։ Գոնէ եթէ ժամանակ մը ճշդուած կամ որոշուած ըլլար իբրեւ պայմանաժամ, ինչ և է, զի անոր լրման հետ կը դադրէր ինքնին նաեւ շնորհին կիրառութիւնը։ Իսկ երբ այդքան նախատեսութիւն մըն ալ ի նկատի առնուած չըլլար, եւ շնորհը կ'ըլլայ անպայման ու անսահման ժամանակի համար, տարակոյս չկայ թէ այդքան ողբալի անհեռատեսութեան մը վրայ դառնագին ցաւելէ ի զատ ուրիշ բան չմնար ընել ազգային սերունդներու։

Թողլով Երուսաղէմի Ասորիներու առաջ բերած ներկայ պարագան, որ անմիջական պատճառն է մեր այս խորհրդածութեանը, պատեհ առիթ է յիշել թէ 1867էն 1870 ի՛նչ դժուարութիւններ չկրեցին Երուսաղէմի ու Կ. Պոլսոյ Պատրիարքութիւնները եւ Ս. Յակոբեանց միաբանութիւնը ամբողջապէս, մինչեւ որ յաջողեցան դադրեցնել՝ առնելով Լատինաց եղած մէկ անդէպ շնորհը, որ էր տարին անգամ մը պատարագ ընել մեր մայրավանքին, Ս. Յակոբայ տաճարին մէջ։ Անկէ ի վեր 31 տարի անցած է թէպէտ, բայց Լատինները չեն մոռցեր դեռ այդ երբեմնի շնորհին վայելումէն զրկուած ըլլալնին ցաւը եւ ամէն տարի որոշեալ օրուան նախօրդ իրիկունը պատուիրակ մը կը ղրկեն Հայոց վանքը ըսելու թէ յաջորդ առտուն պատարագելու պիտի գան Ս. Յակոբ, ըստ վաղեմի սովորութեան, եւ մինչ պատասխան կ'ընդունին թէ այդպիսի սովորութիւն մը գոյութիւն չունի եւ չպիտի թոյլ տրուի իրենց վանքին դանէն իսկ ներս մտնելու։ Բայց Լատինները չեն յուսահատիր եւ կը շարունակեն միշտ իրենց դիմումները, գիտնալով հանդերձ թէ ձեռնունայն պիտի դառնան։

Ասորիներու ներկայ ձեռնարկը սակայն բոլորովին տարբեր հանգամանք մը ունի. ոչ թէ իրենց եղած վաղեմի շնորհը Հայոց կողմէ ետ կ'առնուի, որուն համար կը ջանան անոր կիրառութիւնը վայելելէ չզրկուիլ, այլ կը յանդգնին իբրեւ իրենց սեփական իրաւունք պահանջել Ս. Յովսէփ Արիմաթացիի մատուռը, որ լոկ իբր շնորհ մտնելու եւ գործածելու արտօնութիւն կամ թոյլտուութիւն միայն ունէին ատենէ մը ի վեր։

Ասոր նման շատ ազգային սեփականութիւններ ու ստացուածքներ կան որ անհատներու ոտնձգութեան փորձերուն ենթարկուած են զանազան առիթներ, զանազան ատեններով. օրինակի համար, եկեղեցիներ, վանքեր, տուներ, արօտատեղիներ, եւայլն, մի միայն անոր համար որ սխալ իմացուած բարեսրտութեամբ մը շնորհի ձեւին տակ անոնց վայելման անհեռատես թոյլտուութիւն եղած է առանց։ Օրինակի համար, Հայ գերեզմանատան մը մէջ յանուն մարդասիրութեան եւ քրիստոնէական սիրոյ՝ Յոյնի մը եւ կամ ո՛ եւ է ոչ-Հայ քրիստոնէի մը մարմինը թաղուած ըլլալու երեւոյթն՝ նոյն գերեզմանատան մէկ կարեւոր մասը իբրեւ բաժին պահանջուած է յետոյ՝ այն [illegible] հաստատակութեան կողմէ։

Իսկ ներկայ պարագային մէջ թէեւ վստահ ենք թէ Ասորիները չպիտի շահին, բայց եւ այնպէս կը փափաքէինք որ անոնց այս ըրածը նոր խրատ կամ դաս մը ըլլայ որ մեր ազգին զանազան մարմինները, ուր որ ալ գտնուին, զգուշանան այսպիսի աւելորդ վեհանձնութիւններ եւ ազգային կալուածներու մասին անհեռատես շնորհներ ընելէ, զի անոնց առկէն ազգային այսօրինակ խնդիրներ կը ծագին առհասարակ։

ՑՈՒՍԱԿ

ՄԵՐ ԹՂԹԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ

Կը խնդրուի մեր թղթակիցներէն եւ յօդուածագիրներէն որ իրենց ձեռագիրները թուղթին մէկ երեսին վրայ միայն գրեն, տպարանի աշխատութեանց դիւրութեան համար:

ԶԻԿԶԱԿ ՆՕԹԵՐ

ԲԱՑԱՏՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Բանասիրական կամ լեզուաբանական մաղմաղուք բարակութիւններուն խելքս չի հասնիր շատ։

Բայց հակառակ այդ աններելի մեղքին, — կ'ըսե՞ք, — լեզուական խնդիր մը ուզած էի քրքրել անցեալները, զայն օրինակ ցոյց տալու համար մեր այն շատ մը մոլեռանդ սովորապաշտութիւններուն, — ամէն խնդիրի մէջ, — որոնցմով կ'ուզենք ամէն ընդունուած օրէնք կուրօրէն պաշտել, առանց զայն մեր դատողութեան քննութիւններուն ենթարկելու։

Գ. Շահինեան դիտողութիւն մը հրատարակած էր այդ լեզուական խնդիրին մասին, որուն առթիւ պիտի պարզեմ քանի մը համոզումներ, ուրկէ չեմ կարծեր թէ յարգելի բանասէրը պատճառ մը պիտի ունենայ առնուելու, որովհետեւ զանոնք պիտի մասնաւորեմ ուղղակի ըմբռնումի մը վրայ, եւ ազատօրէն լեզուաբանական ասպարէզին մէջ ինքզինքը մինակ չպիտի զգար լեզուի փութեռանդ ասպետութեան, այդ ըմբռնումներուն դէմ։

Ինծի համար միօրինակ իրաւունք չի կրնար ունենալ ո և է լեզուաբանական կանոն, որովհետեւ անա՛նկ ընդունուած է անգամ մը, այլ միմիայն այն ատեն, երբ բոլորովին ճիշդ է իր էութեան մէջ։

Այդ ըմբռնումով, գոյութեան իրաւունք չունի ո՛ եւ է կանոն համարուած լեզուական սխալ, որուն՝ դատողութիւնը ծուռ աչքով կը նայի։

Լեզուական խնդիրի մը վրայ մանրամասնելով այս սկզբունքը, «լոյս» բառին ուղղագրութիւնը «լույս»ի փոխել առաջարկած էի, իր սեռակիցներուն հետ, առանց մտածելու թէ այդ տեսակ փոփոխութեան փորձ մը, կրնայ իր ետեւէն քաշել բերել ուրիշ անիմաստ սխալականութիւններու շարք մը, որոնց հետ ճիշդ է որ գլուխ չպիտի կրնայինք ելլել քիչ մը դիւրաւ։

Որքան որ ալ սրբագրութեան նոր փորձ մը իր ետեւէն պիտի բերէր սխալականութիւններու անհամար բազմութիւն մը, կը միտիմ գիտնալ թէ ատիկա պատճա՞ռ մըն էր որ տրամաբանութեան հակառակ եղող ո և է լեզուական պարզ սխալ, մնար միշտ իր ձեւին մէջ, պարզապէս անոր համար որ անանկ ընդունուած է անգամ մը։ Եւ եթէ աս ատանկ պէտք պիտի ըլլար ընդունիլ, ինչո՞ւ ուրեմն, լեզուական, քերականական, կամ համաձայնական անհամար փոփոխութիւններ կը մտնեն ամէն օր լեզուին մէջ։

Ատեն մը անուշ բառը լեզուական անհասկնալի քմահաճոյքով մը անոյշ կը գրէին։ Այսօր գերեզմանէն նոր յարութիւն առնող ցեղած քերական մը անգամ չպիտի ուզէր այդ ճիւաղային ձեւը գործածել։ Այդ բառին մէջէն յն վանտելով՝ իր մէջ տեղ բացած է ու ի՛ս, զգալիօրէն ձեւ մը փոխելով բառին ուղղագրութիւնը, եւ իրեն հետ սրբագրելով բոլոր իրեն սեռակից աննմանութիւնները։

Մոլեռանդ լեզուագէտները թող ըսե՛ն, ի՛նչպէս, ի՛նչ օրէնքով, ի՛նչ տրամաբանութեամբ արտօնուած է այդ սրբագրութիւնը։

Եւ եթէ հնարաւոր է, առնէ ասոր համար ուղիղ տրամաբանութեան, լեզուական, քերականական եւ դեռ չեմ գիտեր ի՛նչական սրբագրութիւն մը ընել բառի մը վրայ, ո՛ր օրէնքով. հըսէ՛ք ինծի, ո՛ր օրէնքով միւս բառերը կրնան զրկուիլ այդ արտօնութենէն։

Արդէն, կանոն ըսուա՞ծը ի՛նչ է որ։ Ո՞վ է ըսեր թէ ոյն, բառի մը չեմ գիտեր ո՛ւր տեղը մտած ատեն ու կը հընչուի։ Լեզուին ուղղագրութիւնը կերտող կարգ մը պարապ-գլուխ մարդիկ, իրենց խելքով օրէնքներ մըն են յարմարցուցեր անոր, ու ատիկա սրբագործուեր է։ Մանաւանդ որ այդ անմէջ բծախնդրութիւնները մեր լեզուին օգտին համար չեն։ Ձայներու այնչափ առատ պաշարով մը օժտուած է մեր լեզուն, որ ատանկ անպէտ նրբութիւններու մէջ մտնելու բնաւ պէտք չի կայ։

Այսօր, լեզուներէն ամէնէն մանուածապատին մէջ անգամ, — Թուրքերէնին — նոր ուղղագրութիւն մը մտնելու ջանքեր կան։ Ու այդ ջանքը օր մը իրագործութեան վիճակը պիտի առնայ։ Հիմա, Թուրք նոր գրագէտները, սկսած են առձկերէն բառերը հնչուածին պէս գրել ու այդ ձեւով անհամար վէճեր հրատարակուած են։

Ի՞նչպէս կրցած է գործուիլ լեզուական այս յեղաշրջութիւնը։

Ֆրանսական Ակադեմիան, վերջնականապէս ջնջեց participe-ներու անմտ կանոնը, ու հեռու չէ այն օրը, ուր թերեւս լեզուական բոլորովին նոր ու հիմնական յեղաշրջում մը Ֆրանսերէն բառերը արտասանուածին պէս գրել պիտի տայ Ֆրանսացի ուսանողին։

Բայց, հոս, ամէնէն աւելի, մեր լեզուն չի կրնար բաղդատութեան դրուիլ Թուրքերէնի կամ Ֆրանսերէնի պէս կրճատ լեզուներու հետ։

«Բարի լոյս» կ'ըսեմ ես բարեկամներուս, եւ boju, loju, koju կ'արտասանեմ, պէտք եղած ատեն, այս բառերը։ Պատճառ մը չունիմ հակառակին։ Կամ մէկը կամ միւսը։ Ու քանի որ աւելի տրամաբանական է ուղղագրութիւնը ճշդել արտասանութեան վրայ, խելացի բան մը պիտի ըլլայ, փոխանակ loja արտասանելու, գրել լույս, առանց երկար բարակ վարանումներու, կամ պարապ մտմտուքներու, քանի որ լեզուին պաշտպան ամէնէն կծու բանասէրները անգամ չեն կրնար ըսել թէ օր մը պիտի չփոխուի այդ քըմահաճ ուղղագրութիւնը։ Ու եթէ ատ ատանկ է, անոնք ո՞ր մարգարէին կը սպասեն որ՝ իրենց այդ բանը ընելու օրուան փողը հնչեցնէ։

Այս անկեղծ համոզումները, առանց վարանման, առանց երկար մտմտուքներու մէջ ձգելով՝ միամտօրէն չեմ սպասեր որ վաղը առտուան թերթերը այդ ուղղագրութեամբ հրատարակուին։ Պէտք է խօսիլ, լուսաբանուիլ, եւ բարեկրթման օրէնքը կրնայ առկու քանդել ամէն անմտ սովորամոլութիւն։

Բայց ամէն բանէ առաջ պէտք է շատ կուրօրէն չնախապաշարուիլ լեզուական ամէն ընդունուած կանոնէ, եւ քիչ մը լոյս մտածող ըլլալ։

Ան ալ բան մըն է։

ԵՆՈՎՔ ԱՐՄԷՆ

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ

Այգեկութ. — Գինեգործութիւն. — Պտղատու ծառերի եւ բանջարանոցի հիւանդութիւններ. — Նրանց դարմանները. — Դպրոցական տարեշրջան եւ հայ ուսանողութիւն։

(Շար. անցեալ Եւ.ի թիւէն)

Գինեգործութեան առաջին եւ էական պայմանն է, լաւ ուշադրութիւն ընել որ այգեկութի ժամանակ խաղողը կատարելապէս հասած լինի։ Առանց այս բանին, գինեգործ ո՛չ մի կերպով չպիտի կրնայ հասնիլ իր նպատակին, որովհետեւ գինիի գլխաւոր նիւթ շաքարն է, որ խմորման ժամանակ կը փոխարկուի ալքոլի. դրա համար է որ շատ տեղեր մանաւանդ ցուրտ երկիրներում, երբ կը տեսնեն որ այգեկութի բերքը նուազ շաքար կը պարունակէ, այն ատեն հղկելու ընդունարանում շաքար կ'աւելցնեն։

Երկրորդ եւ առաջինից աւելի էական պայմանն է, գինիի բոլոր ամանները մաքրել եւ ողողել։ Այս բանին համար կան զանազան միջոցներ ու այլեւայլ բաղադրեալ դեղեր։ Եթէ ամանները, օրինակի համար տակառներ, տակառիկներ, մառաններ, ամբարներ, տաշտեր, չինչեր եւ նոյն իսկ խցաններ բոլորովին նոր են, այն ատեն բաւական է շոգիով կամ եռացրած ջրով լուալ եւ օդով ողողել։ Իսկ եթէ ամաններ մի քիչ հին են կամ գործածուած եւ յագեցած սաստ սուլֆիդրիկով, պէտք է առնել 30 լիտր ջուր, որի մէջ լուծել 2 քիլօգրամ անվառել կիր (chaux vive) այս խառնուրդով եւ աւելով լաւ մը լուալ եւ մաքրել տակառներ, յետոյ մեղել, այս ինքնածծումով մուխ տալ տակառներին։ Այս բանի համար 10–15 սանթիմեթր շոր թաթխել ծծումբի մէջ, եւ յետոյ պղնձէ թելի ծայրէն անցընելով, կրակ տալ եւ կախել տակառում, խցանը փակել եւ թող տալ որ մուխ երկար ժամանակ մնայ տակառում, այս մուխ կը չեզոքացնէ սաստ սուլֆիւրիկի ազդեցութիւն, թողուլ որ 2–3 օր ամաններ չորանան մի քիչ, յետոյ կրկին 5 լիտր ջրի մէջ լուծել 250 գրամ հասարակ աղ եւ ողողել ամաններ, այս վերջի հեղուկն ալ բորբոսածների եւ մգլոտածների առաջքը կ'առնէ։ Իբրեւ լաւագոյն միջոց ամէն տեսակ ապականութիւններ (Infection) մաքրելուն, կը գործածուի հետեւեալ խառնուրդը.

Հասարակ աղ	30	Գրամ
Մանկանեզի փոշի	20	»
Ասիդ սուլֆիւրիկ բիւրեղացած	50	»
Եռացրած ջուր	2000	»

այս խառնուրդը լցնել տակառներում, խցանի պինդ մը փակել խցանով եւ լաւ մը ցնցել, շարժել ուժով եւ թողուլ որ 3–4 օր հեղուկը մնայ տակառում, յետոյ լուալ սառ ջրով մի քանի անգամ, մինչեւ որ բոլորովին մաքրուի։ (Փրեդերիկ Գազալիս, արուեստ գինեգործութեան, գիրք, երես 15–16։) (*)

Ցետոյ նաեւ պէտք է մաքրել կատարելապէս բոլոր գինետունը, պատերը, առաստաղը, լուսամուտները եւն.։ Երբ բոլոր գործիքներ, ամաններ եւ մառանը այսպէս մաքուր եւ պատրաստ են, այն ատեն, այգեկութի բերքը մասնաւոր սայլերով կը քշեն գինետան վերնայարկում, ուր այնպէս մը յարմարեցուած է որ խաղող ուղղակի կը գնայ մեծ ահագին տակառների (ամէն մի տակառ 350—500 հեքթոլիտր) վրայ, ո՛ւր կայ հաստատուած մի ճմլակ (fouloir), որ մի մարդի օգնութեամբ դառնալով, կարճ ժամանակում, բոլոր խաղող կը ճզմէ եւ բոլորը միասին կը լցնէ տակառում, մէկ տակառ լցուելուց յետոյ՝ կանցնի միւսներուն եւ այսպէս մինչեւ վերջ։ 5–6 օր յետոյ հեղուկը (moût) կը քաշեն (soutirage) ուրիշ դատարկ տակառներում, տակի մնացած չեփ (Marc) կը տանին քարակիր դաշտերու մէջ կը լցնեն ճնշող մեքենայի (pressoir) տակ, եւ ամենախիստ կերպով ճմլելով, դուրս եկած հեղուկը կը տանին դարձեալ մեծ տակառներու մէջ կը լցնեն, իսկ մնացեալ զուտ չանչքէն ալ օղի կը հանեն։ Ցետոյ մնացած չոր հատեր եւ կոթեր անասուններին կը կերցնեն։ Անասուններից ելած աղբն ալ այգին կը տանին, եկող տարի առատ բերք ստանալու համար։ Արդ, կը տեսնենք որ Ֆրանսացիք մազի չափ չեն կորսնցներ այգիի բերքէն, ուստի կարող ենք գիտակին հետ, մենք ալ ասել որ, բնութեան մէջ, տարրալուծս, ոչինչ կորչի եւ ոչինչ ստեղծուի, այլ միայն ձեւ եւ կերպարանքն է որ կը փոխուի։

Խմորում. — Մեծ գիտնական Բաստէօրի շնորհիւ, այսօր բոլոր գինեգործներ գիտեն որ, այգեկութիւ անմիջապէս յետոյ, դաշտի եւ տակառի մէջ, խաղողի երես կը ծածկուի մանր կենդանական միքրոբներով։ Ասոնք խմորման միքրոբներն են, որոնք ունին իրենց որոշ սահման սնանելու, աճելու, մեծնալու եւ թաշելու։ Գիտական լեզուով կարելի է սրանց անուանել փիսման վինեա կամ մի խօսքով լըվիւռ։ Խմորման մէջ կ'աճի որոշ ջերմաչափով եւ կը դառնափոխէ գինիի ոգիին — ալքոլի, առանց որուն արդէն գինին, գինի չէ, կը մնայ քաղցու (moût) եւ յետոյ ո՛վ գիտէ ինչ կը լինի։ Բացի սրանցից կան ուրիշ միքրոբային վնասակար սերմեր (sport), որոնք իրենց յաջող պայմաններում կ'աճին եւ կը խանգեն լըվիւռին, եւ կը պատճառեն գինիին զանազան հիւանդութիւններ։ Այս բանի առաջը առնելու համար, պէտք է այգեկութի վրայ ցանել 5% կրաֆոսֆատ (phosphate de chaux)։ Գինին կը կատարելագործուի 25°—30° ի մէջ։ Սրանից աւելի բարձր ջերմութիւն ալ ուրիշ տեսակ հիւանդութիւններ առաջ կը բերէ։ Իսկ եթէ ջերմաչափ մնայ 8°—10° ի վրայ, գինին կը չլինի անհամ եւ շատ տարբեր անխմորելի։ Այս բանի առաջ առնելու համար պէտք է տակառների մէջ աւելցնել 5% եռացրած ջուր, երբեմն գինեխառն. աւելի լաւ եւ շուտով խմորում կը կատարուի (Փրեդերիկ Գազալիս, նոյն գիրք, երես 35)։

Սրանից յետոյ նոր կը սկսի գինեգործութեան արուեստ, նախ պէտք է հսկել որ գինետուններ եւ մառաններ մնան որոշ ջերմաչափի մէջ, յետոյ ամառ՝ պահել գինետուններ քիչ խոնաւ, լուսաւոր եւ զով, իսկ ձմեռ տաք, չոր եւ մութ։ Միշտ հսկել որ տակառներ չթերանան, մանաւանդ ամառ ժամանակ աւելցնելով միշտ նոր գինի, որին կ'անուանեն ռիլաժ։ Երբեմն երբեմն պէտք է կատարել սուլթիծ, այսինքն տակառէ տակառ փոխադրութիւն։

Թողնելով մի ուրիշ անգամ խօսելու գինիի զանազան հիւանդութիւններից, քուպածի (խառնուրդ) վիլադրածի, քոլածի, Փիլդրածի եւ սուլֆադածի մասին, որոնք գինեգործների յատուկ մասնագիտութիւն է, որով հասարակ գինին, այնպէս կ'ազնուացնեն որ կարելի կը լինի հարուստներու սեղաններու համար իսկ գործածել։ Մինչեւ այստեղ մեր ըրած համառօտ նօթագրութիւն կը վերաբերէր հասարակ գինեգործութեան, որ այնքան ալ բարդ չէ, դեռ միւս կողմը կը մնայ, յատուկ ազնիւ եւ յարգի գինիներու շինելու արհեստը, օրինակ Շամփանեը, Պօռտօ, Պուրկոնեը եւ Մալագա։ Նոյնպէս կարելի է նոյն իսկ հասարակ սեւ խաղողից առաջ բերել ճերմակ գինի, որին կարելի լինի պահել շատ երկար տարիներ (մինչեւ 50—60 տարի) եւ նայելով իր հնութեան նա կը լինի շատ աւելի յարգի եւ թանկ։

Առ այժմ այսչափ բաւական համարելով գինեգործութեան մասին, աւելորդ չէ լինիր մի քիչ ալ խօսիլ պտղատու ծառերի եւ բանջարանոցի մասին, որոնք այգիէն եւ գինիէն յետոյ աւելի օգտակար եւ առօրեայ գործածական են մեր մէջ, տալով մեզ պտուղներ, եւ համեղ ու ճաշակաւոր բանջարեղէն կերակուրներ, որոնք սակայն դժբաղդաբար այգիի նման միշտ ենթակայ են զանազան սնկային եւ միջատային հիւանդութիւններին, այնպէս որ շատ տարի-

---

(*) Տօքթոր Գազալիս Մոնբելիէի եւ բոլոր Հէրոլի այգեգործութեան ընդհ. ժողովի նախագահն է։

—)(3)(—

ԺԻՒԼ ՄԱՐԻ

ԱՐԳԻԼՈՒԱԾ ՊՏՈՒՂԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԺԷՐՕՄԻ ՊԱԶԱՐԻՆ ԱՂՈՒՈՐ ԱՂՋԻԿԸ

Ա.

ԲԱՐԻԶԵԱՆ ԿՆԱՆՑԻՆ ՎՏԱՆԳՆԵՐԸ

Տասնըհինգ տարիէ ի վեր, առաջին անգամ ըլլալով՝ Ժէրօմ պատուհանը գոցեց եւ փոքր ճաշասրահին վարագոյրին քով գնաց նստեցաւ։

Մարիան այլայլած՝ անոր նայեցաւ.

—Տէ՛ր Աստուած, Ժէրօմ, բա՛ն մը ունիս։

Ժէրօմ աչքերը բարձրացուց կնոջը վրայ. տխուր ու տարտամ արտայայտութիւն մը կար իր նայուածքին մէջ։

—Ո՛չ, ըսաւ Ժէրօմ, բան մը չունիմ։ Այս ամէնը մաքիս դարձնած գաղափարներէն առաջ կու գայ։

—Ի՞նչ գաղափարներ են ատոնք, պատասխանեց Մարիան։

Ժէրօմ հառաչելով յարեց.

—Եթէ ըսեմ քեզի, վրաս պիտի խընդաս։

Բարեգուշակին գեղեցիկ ու նուրբ դէմքին վրայ չարաճճի ժպիտ մը նկարուեցաւ։

—Առաջին անգամը չէ որ քու վրադ պիտի խնդամ, ըսաւ Մարիան։

Ժէրօմ սեղանին ծայրը դրաւ իր ծխափողը, ու երկշոտ նայուածքներ նետելէ յետոյ իր շուրջը, ապահով ըլլալու համար թէ երկու աղջիկները հոն չէին գտնուեր, ըսաւ.

—Ատենէ մը ի վեր ա՛լ երջանիկ չեմ, կը վախնամ։

—Ի՞նչէն։

—Չեմ գիտեր։

—Ունի՞ս կը պակսի քեզ՝ հանգիստ ապրելու համար։ Կին մը ունիս որ կը սիրէ քեզ եւ որ տակաւին բաւական երիտասարդ ու գեղեցիկ է, հաճոյ թուելու համար քեզի... երկու սիրուն աղջիկներ ունիս, որոնք կը պաշտեն քեզ՝ զիս նախանձեցնելու աստիճան, եթէ երբեք այդ պատճառաւ մեծապէս երջանիկ չզգայի ինքզինքս։ Գործերո՞ւդ վրայ կը մտածես։

—Պազարին առաւօտը հիմակուընէ աղէկ չէ եղած երբեք։

—Այն ատեն պատճառ մը չեմ տեսներ...

—Հիմա կ'ըսեմ քեզի ատոր պատճառը...

Ժէրօմ ձայնը մեղմացուց, կարծես ամօթալով՝ իր ընելիք խոստովանութեան մասին, ու ըսաւ.

—Աղջիկներուս համար կը վախնամ։

—Չեմ հասկնար...

Ժէրօմ ոտքի ելաւ, գնաց պատուհանը բացաւ եւ յաղթական շարժումով մը ցոյց տալով Բարիզը.

—Նայէ՛, ըսաւ։

—Այո՛, շատ հիանալի է. յարեց Մարիան ժպտագին, կարծելով թէ Ժէրօմ իր սիրական գաղափարին դարձած էր նորէն։

—Ո՛չ, ահաւելի կը գտնեմ հիմա... եւ ատիկա սարսափ կը պատճառէ ինծի...

Ռօզ Մանօն եւ Ռէժին ներս կը մըտնէին, գործերնին աւարտած ըլլալով։ Ճաշասրահը ու խոհանոցը կարգի դրուած էին։ Պառկելու կ'երթային երկու քոյրերը։

—Գիշե՛ր բարի հայր... գիշե՛ր բարի մայրիկ...

Անդրանիկ աղջիկը՝ Ռօզ Մանօն տասնըութ տարեկան էր. իսկ կրտսերը՝ Ռէժին տասնըվեց։ Առաջինը թուխ եւ կապուտաչուի էր Ժէրօմի պէս, իսկ միւսը՝ խարտեաշ մօրը նման։ Երկուքն ալ անթերի գեղեցկութեամբ օժտուած՝ բարձրահասակ ու վայելուչ էին։

Ռէժին գիշեր բարի մաղթելէ յետոյ գնաց, իսկ Ռօզ-Մանօն դրան սեմին վրայ կենալով՝ անձկալի նայուածք մը նետեց հօրը վրայ, որ իր մտածումով առանց պատճառի չէր կրնար այնքան մտատանջ կերպարանք մը առնել։ Ցետոյ ներս մտաւ ու իր երկու թեւերովը շըղթայելով հայրը, համբուրեց զայն։ Ցետոյ վազվզելով՝ դուրս ելաւ սենեակէն։

—Կը տեսնես ո՛րքան կը սիրեն քեզ։ Օրօրուէ՛ այդ երջանկութեամբ եւ վատ զգուշանքներ մի ունենար երբեք։

Ժէրօմ դէմ ի պատուհանը դարձաւ, բացաւ զայն ու նորէն դիտեց դուրսը։

Կապոյտ երկնքին անհուն տարածութեան տակ՝ Բարիզ կը փռուէր իբր ահագին զանգուած մը։ Խորհուրդ մը պարփակուած էր այդ անհուն կապոյտին մէջ եւ ուրիշ ոչ նուազ մեծ խորհուրդ մը կար այն մեծ քաղաքին անդունդին մէջ, ուր անդադար կեանք մը կը յորդէր։

Մարիան մօտեցաւ ասոր եւ երկարելով անոր ձեռքերը բռնեց ու ըսաւ.

—Ի՞նչ բանէ կը վախնաս, բարեկամս։

—Ամէն բանէ. կը տեսնես շատ գեղեցիկ ու նրբագեղ են աղջիկներս։ Բարիզ պիտի ջանայ իմ ձեռքէս յափշտակել զանոնք։

—Պարկեշտ են անոնք...

—Մարիա՛մ, լաւ հսկէ՛ անոնց վրայ, ինչպէս ես իմ կողմէս կը հսկեմ։ Երբեմն շողոքորթ աչքերով կը դիտեն Բարիզի հաճոյապաշտները։ [illegible] իրենց շուրջը ամէն ունեցող այն խոստումները, որոնց [illegible] ու հաճոյքներ հետ [illegible] ունին։

(Շարունակելի)

նէր պարտիզպաններ հակառակ իրենց չարաչար աշխատութեան կը տեսնեն որ մի քանի անհնարելի միջոցի կամ բուսային բացարձակ պատճառաւ բոլորովին փճացած է իրենց տարեկան աշխատութիւնը։ Խնդիր ձեռնեց ծալլած տուն կը դառնան իրենց սեւ բաղդը ողբալու։

Սակայն այսօր Փրանսական պարտիզպաններն ալ յաղթանակաւ կը մրցին այս վնասակար ճճիներու դէմ, որու դէմ ես ալ յօգուտ մեր պարտիզպաններուն կը փութամ մէկ քանի համառօտ տեղեկութիւններ տալ մի քանի պտղատու ծառերու եւ բանջարեղէններու առաւելն հիւանդութիւններու եւ նրանց դարմաններու մասին։

Տանձենին.—Սա ունի անկոյթն հիւանդութիւն, որու սունկը կը նմանի սեւ փոշենկարով տերեւներու եւ ճիւղերու վրայ։ Պտուղը կը քարանայ, եւ այս հիւանդութիւն զանազան ձեւերով կը փճացնէ պտուղին։ Դարմանը սա է. պէտք է ջրփէղնել փիւլվէռիզէօր ըսուած գործիքով պօտլքի հեղուկ 2 առ 100, երբեմն եթէ հիւանդութեան յարձակում զօրաւոր է, պէտք է 3—4 անգամ կատարել այդ գործողութիւն։ Այս հեղուկ կը պատրաստուի հետեւեալ չափով.

Ա. ձեւ

Sulfate de cuivre	3	քիլօ
Chaux grasse (մաքուր կիր)	1½	»
Ջուր	105	լիտր

Բ. ձեւ

Sulfate de cuivre	2	քիլօ
Chaux grasse (մաքուր կիր)	1	»
Ջուր	105	լիտր

Ինչպէս կը տեսնենք վերեւի հիւանդութեան համար պէտք է գործածել Բ. ձեւ։ Բայց վերոյիշեալ հիւանդութիւնից առանձիններու համար, կան ուրիշ շատ մը հիւանդութիւններ, ի միջի այլոց խիստ զօրաւոր է pikr ըսուած միջատ. սա թեւաւոր է, ձու ունի եւ կը բազմանայ չափազանց։ Սա տանձի վրայ կը յայտնուի նախ մանր սեւ թծերով, որ դեռ առաջ չհասած, անհնարելի կերպով կը ծածկէ մէկ կողմի կեղեւ ու ներս կը մտնէ։ Այս տեսակ տանձեր արդէն տուն չհասած՝ կը բորբոսնուին եւ կը փճանան։ Այս սարսափելի հիւանդութեան դէմ իբր զօրաւոր միջոց կը գործածուի, ծխախոտի հիւթ (Jus de tabac) ըսուած բաղադրութիւնը, որ կը կազմուի հետեւեալ չափով. ծխախոտի հիւթ 1 սանթիմէթր խոր., սեւ օճառ կէս լիտր. քարիւղ (petrole) 1 լիտր, ալքօլ (esprit de bois) 10 սանդիմ. խոր. յստակեալ ջուր 5 լիտր։

Խնձորենին.—Այս գլխաւոր հիւանդութիւնն ալ անկոյթն է, որի մէկ տեսակը կ'ըսուի cանճռ (խոց) որը կը դրսեւոյ պտուղի դիմաց եւ դէպ ուտենական վիրաւորելէն, որին կարելի է հեշտ դարմանել վէրք պատելով մոմով կամ սեւ ձիւթով։ Իսկ հիւանդութեան գլխաւոր միջոցն է բիւսքռոնն, որ ծակելով պտուղի կեղեւ, ներս կը մտնէ եւ քիչ ժամանակով բոլորովին կը փճացնէ պտուղին։ Սրա մարթ մի քիչ դեղնագոյն է եւ սուր սեւ քիթ ունի, եթէ որ խնձոր ճեղքելու լինիս, կը տեսնես այս որդին։

(Շարունակելի)

Մոնբելիէ Մ. ԽԱՐԱԽԱՆԵԱՆ

Քաղաքական Լուրեր

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Խորհրդարանին վերաբացումը.— Նախարարութեան դիրքը.—Ելմտացոյցը։

Փրանսայի Խորհրդարանին նստաշրջանը, ինչպէս հեռագիրը ծանոյց, երէկ վերաբացուեցաւ։ Մինչեւ մէկ տարիէ աւելի կարելի է գուշակել թէ Պ. Վալտէք-Ռուսոյի նախարարութիւնը ապահով կացութիւն մը պիտի ունենայ, քանի որ առաջին քուէարկութիւնէն իսկ Երեսփ. Ժողովը համակրութեան դրամն տուաւ անոր, նախարարութեան ուղածին համաձայն օրակարգ մը քուէարկելով եւ գործաւորներու խնդրին նկատմամբ ալ ընկերվարական վիճաբանութիւնը մերժելով, ինչպէս պահանջած էր Պ. Վալտէք-Ռուսօ։ Երեսփ. Ժողովին ձեռք առնելիք ամէնէն կարեւոր խնդիրն է ելմտացոյցը։ Բոլորի թերթ մը խորհրդարանական 1901 տարին «ելմտական տեսակէտով անինհալ տարին» կը կոչէ։ Ինչպէս քանի անգամներ ծանուցուեցաւ, յունուարէն ի վեր ամէն ամիս հասոյթները կը նուազին՝ թէ՛ ելմտացոյցին մէջ գուշակուած քանակութեան եւ թէ 1900ի տարեշրջանին հետ բաղդատելով։ Սեպտեմբերը մեծ մասնագիտութիւն մը չէր պատճառած այդ վիճակը։ Լաւատեսները ըսած էին թէ 1900ի ցուցահանդէսին ընկերացած գործերու յոռի վիճակ մը պիտի յաջորդէր, եւ թէ առողջապահական ըմպելիներու նոր տուրքը ածելու համար քանի մը ամսուան պէտք ունէր, բայց դժբաղդաբար ամիսները անցան եւ սպասուած ճեռմնն առաջ բաց մը միայն առաջ եկաւ։ Հիմնականին այդ բացը, ելմտացոյցին մէջ նշանակուածին հետ բաղդատելով 90 միլիոն է, իսկ 1900ի տարեշրջանին հետ բաղդատելով 139 միլիոն, եւ շատ յուսալի չէ թէ որ այդ գումարը նուազի։ Ամսական հասոյթներու այդ նուազումները երեք ժամանակներէն քննուին, կը տեսնուի թէ բացին մեծ մասը առաջ եկած է շաքարի օրէնքէն որ ներկայ նախարարութենէն առաջ սահմանուած է։ Այդ բացին մասնակից է նաեւ ըմպելիներու օրէնքը՝ որ գրեթէ տուրքէ բոլորովին զերծ պահած է գինիները, եւ որ Պ. Վալտէք-Ռուսոյի նախարարութեան գործն է։ Առաջ սկզբունքը լաւ էր, բայց գինի առաջնորդներու մենաշնորհին պակսութիւնը արգելք եղաւ նոյն օրէնքին ճշիւ գործադրութեան։ Վերջապէս ամսական հասոյթներու այդ նուազումը շատ վըդովիչ նշան մը կը համարուի, թէեւ նախարարութեան իյնալուն կամ որ եւ է աղէտութեան կրկնուն պատճառ պիտի չըլլայ, բայց եթէ դարման մը չճարուի կրնայ աննպաստ հետեւանքներ ունենալ։

ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԵԱՆՑ ՕՐԷՆՔԸ

Փրանսայի կրօնական միաբանութիւնները.—Իտալիոյ մէջ.—Վատիկան։

Հռոմէն տրուած տեղեկութիւններու նայելով՝ արդիւնք մը չեն ունեցած այն ջանքերը որոնց եղան Իտալիոյ մայրաքաղաքին մէջ Փրանսայէն վերադարձող այր ու կին կրօնաւորներու հաստատուիլը արգիլելու համար, վասն զի Հռոմի ժողովուրդը հակառակ չէ վանքերու հաստատման եւ միւս կողմէ անոնց գոյութիւնը շահաւոր ալ է։ 1870էն, Հռոմի մէջ կային այրերու եւ կիներու 206 վանքեր։ Երբ Իտալիոյ կառավարութիւնը 1873ին գործադրեց կրօնական ընկերակցութեանց ջնջման օրէնքը, 93 այրերու եւ 41 կիներու վանքեր ջնջեց եւ անոնց ինչքերը գրաւեց։ Միաբանները օտարական հանգամանք ունենալով՝ ճողոպրեցան այդ օրէնքին տրամադրութիւններէն։ Հիմա, Հռոմի մէջ հինգ հարիւրէ աւելի վանքեր կան։ Վանքերէն փակուած կրօնականներէն շատերը վերակազմուեցան՝ իբրեւ միջազգային հաստատութիւններ։ Կրօնաւորուհիներն ալ հիմնեցին աղքատանոցներ, հիւանդանոցներ, վարժարաններ եւ այլն։ Բոլոր այդ հաստատութիւնները իբրական աղբիւր մը կը կազմեն Հռոմի առեւտուրին համար։ Տասնըհինգ տարի չկայ, մանաւանդ այն միջոցին երբ Բարոքքի կարտինալը կը վարէր Հռոմի պապական փոխանորդութիւնը, կիներէ կազմուած կրօնական ընկերակցութիւնները մեծ փութաջանութիւն ցոյց տուին Հռոմի մէջ հաստատութիւններ հիմնելու համար. կարտինալը կը քաջալերէր զանոնք։ Ասոնց ընդդիմացաւ ոչ թէ Իտալիոյ կառավարութիւնը կամ Հռոմի ժողովուրդը, այլ նոյն իսկ Վատիկան որ խոհեմութիւն համարեց կասեցնել բազմացումը այդ վանքերուն՝ որոնց մեծանոյն նպատակը ունէին եւ իրարու հետ մրցում միայն կը կատարէին։ Լէոն ԺԳ. Պապը սկզբունք դրաւ թէ, առանց իր մասնաւոր հաւանութեանը, կարելի չէ Հռոմի մէջ կրօնական նոր հաստատութիւններ հիմնել։ Այդ պատճառաւ է որ հիմա Հռոմի մէջ կրօնական նոր հաստատութիւններ պիտի չհիմնուին, որով Փրանսայի կրօնաւորներու եւ կրօնաւորուհիներու Իտալիոյ մայրաքաղաքը գաղթելը աչքի պիտի չզարնէ։ Գոյութիւն ունեցող քանի մը հաստատութիւններու մէջ պիտի ապաստանին. ուրիշ ընկերակցութիւններ պիտի մեծցնեն իրենց վանքերը. ուրիշներ ալ Լաթիումի մէջ իրենց ամարանոցները պիտի յատկացնեն նորեկներուն։ Կրանտ Շարթրէօզի կրօնականները դժուարութիւն պիտի չկրեն Իտալիոյ մէջ հաստատուելու համար, վասն զի Կրանտ Շարթրէօզի վարչութիւնը վերստին գնած է աւերակները Քալապրէի այն շէնքին զոր կառուցած էր նոյն հաստատութեան հիմնադիրը Սան-Պրունօ որ 1101ին հոն մեռաւ։ Այդ կղերականը սապէս գրած էր թուղթ մը ուղղուած նամակին մէջ.— «Քալապրէի սահմանագլուխին վրայ անապատ մը մէջ կը բնակիմ, մարդոց յաճախութիւններէն բաւական հեռու։ Օդաւոր եւ հաճելի դաշտ մըն է որ հեռուէն կը տարածուի լեռներու մէջ, եւ ուր կան մըշտադալար մարգագետիններ եւ ծաղկեալ արօտավայրեր»։ Երկրաշարժ մը կործանեց Սան Պրունոյի այդ ճգնարանը։ Շարթրէօները քանի մը տարի առաջ վերստին գնեցին այդ աւերակները, շէնքը վերստին կառուցին եւ քանի մը Փրանսացի Շարթրէօներ ժամանակէ մը ի վեր հոն հաստատուած են։ Այդ վանքը հիմա նորէն պիտի զարգանայ, մեծ ուրախութիւն պատճառելով Սէրրա Սան Պրունոյի բնակիչներուն՝ որոնք մեծ խանդավառութեամբ ողջունեցին այդ վանքին վերստին կենդանացումը։ Փրանսայի կրօնաւորներուն գաղթումը ուրիշ շարժում մըն ալ առաջ բերած է Իտալիոյ մէջ, բայց բոլորովին կը տարբերի հակակղերական յանձնաժողովին շարժումէն։ Այդ շարժումը առաջ եկած է երբեմն վանքերուն պատկանող կալուածներու տէր եղողներու դասակարգին մէջ, վասնզի վանքերը հիմա կ'աշխատին ետ առնել այդ կալուածները։ Կարտինալներէն ոմանք, ինչպէս Ստէյնհուպէր կարդինալը, բազմաթիւ նամակներ ստացան, որոնցմով կ'առաջարկուի կալուածներ վաճառել կրօնական միաբանութեանց. այդ նամակներուն հետ կան՝ քաղաքային ու թաղապետական իշխանութեանց կողմէ տրուած յանձնարարականներ։ Բոլոր այս պարագաները ցոյց կու տան թէ Իտալիոյ մէջ Փրանսական կրօնական ընկերակցութիւնները անյարմար տեսակէ չեն, մանաւանդ երբ հարուստ ըլլան։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Մաքսային սակացոյց.— Դաշնակցային Խորհուրդը.—Պավիէրա ու Վիւրթէմպէրկ.—Բրօֆէսէօր Վիրխով.—Դատապարտութիւն մը։

Դաշնակցային Խորհուրդին յանձնաժողովներուն խորհրդակցութիւնները մաքսային սակացոյցին նկատմամբ՝ շատ ծանր կը կատարուին՝ խնդիրներուն առատութեանը եւ կարեւորութեանը պատճառով։ Պէրլինէն հեռագիր մը կը ծանուցանէ, սակայն, թէ դաշնակցային Խորհուրդին անդամները, ամէնէն քիչը, օրական հինգ ժամ նիստ կ'ընեն։ Վիճաբանութեանց սկզբները երկու անգամ ընթերցումի դրութիւնը ընդունուած է, մինչեւ յանձնաժողովները առաւելն առաջին ընթերցումը կը կատարեն։ Գալով արմըտիքներու նուազագոյն սակի խնդրոյն, կ'ըսուի թէ առիկա առժամաբար պիտի պահուի, բայց վերջնական քուէն ծրագրին երկրորդ ընթերցումէն ետքը պիտի տրուի։

—Պէռլինի թերթ մը սա զեկոյցը հրատարակած է.—«Մէկ քանի լրագիրներ Միւնիխէն լուր առած են թէ նախարարապետ Փոն Պիւլով կոմսը, Պավիէրայի թախանձանքին վրայ, հաւանած է մէկ կողմ թողուլ արմտիքներու նուազագոյն մաքսը։ Սակայն աղբիւրէն առնուած տեղեկութիւններով՝ կը յայտարարենք թէ այդ լուրը բոլորովին անհիմն է։ Ո՛չ Պավիէրա եւ ո՛չ ալ Վիւրթէմպէրկ այդ տեսակ պահանջում մը ըրած են։ Նախարարապետն ալ չէ փոխած իր կարծիքը։ Յիշատակութիւնը այն է թէ քանի մը նուազ կարեւոր փոփոխութիւններէ զատ, դաշնակցային Խորհուրդը պիտի ընդունի մաքսային սակացոյցը իր արդի ձեւին մէջ»։

—Վիլհէլմ կայսրը մեծ լուսանկար մը նուիրեր է Պ. Վիրխովի, իր ութսունամեակին առթիւ։ Լուսանկարը կը ներկայացնէ Վիլհէլմ կայսրը իր աշխատութեան սենեակին մէջ, քաղաքային զգեստ հագած ու թղթածրար մը քննութեամբ զբաղած։ Լուսանկարին տակեւ կայսրը իր ձեռքով գրած է Ովքատիոսի բանաստեղծութիւններէն երկու տող։

—Պէրլինի նախագահ ատեանը չորս ամսուան բանտարկութեան դատապարտեր է Բոնզէր անուն գործաւոր մը, որ անձանց յօդուած մը հրատարակած էր շաբաթաթերթի մը մէջ։

ԱՖՂԱՆԻՍՏԱՆ

Աֆղանեան սահմանագլխին վրայ.—Ռուսիոյ զինուորական պատրաստութիւններ.—Ռուսիոյ պատերազմական Նախարարին այցելութիւնը.— Կացութիւնը Քանտահարի մէջ։

Տէյլի Թէլէկրաֆ, Ասքապատէ թղթակցը կը հաղորդէ թէ Թուրքեստանի աֆղան երկրին վրայ գրգռութիւն մը կը տիրէ, որ կրնայ շփոթութեանց առիթ տալ դիւրաւ։ Ռուսիոյ պատերազմական նախարարութիւնը հրաման տուեր է կարելի եղածին չափ քիչ ատենէն շարժման մէջ դնել Ուրալի, Օրենպուրկի եւ Սէմիրէչէնսկի զինուորական նահանգներուն Խազախներու գունդերը։ Կովկասի մէջ գտնուող զօրքերը առայժմ իրենց տեղը պիտի մնան, բայց հրաման ստացած են պատրաստ գտնուիլ, ի հարկին շարժման մէջ դրուելու համար իսկոյն։ Ռուսիոյ պատերազմական նախարարը մտադիր է այցելել աֆղանեան սահմանագլխին վրայ գտնուող բոլոր ռուս զինուորական կայանները, անձամբ վերահասու ըլլալու համար թէ ի՛նչ միջոցներ պէտք է ձեռք առնել սահմանագլուխներու պաշտպանութեան մասին։ Տէյլի Թէլէկրաֆի թղթակցին կարծիքով՝ այս ամէնը յստակ կերպով կ'ապացուցանեն թէ անդորրութիւնը կատարեալ չէ Աֆղանիստանի մէջ, ինչպէս կ'ուզեն հաւատացնել տալ Հնդկաստանէն եկած հեռագրեր։

—Սիմլայէն Թայմզի հեռագրուածին նայելով, Ապտիւրրահման խանի մահուան եւ իր որդւոյն գահ բարձրանալուն լուրերը հանդարտութեամբ ընդունուեր են Քանտահարի մէջ։

ՌՈՒՍԻԱ

Ներքին նահանգներուն կացութիւնը.—Գործաւորներու ձերբակալութիւն.— Մաքսիմ Կորքի վիպասանը։

Բեթերսպուրկէն գերմանական լրագիր մը հեռագրուածին նայելով, սովի պատճառաւ՝ բաւական ծանր անկարգութիւններ պատահեր են Ռուսիոյ ներքին նահանգներուն, գլխաւորապէս Սարաթովի մէջ։

—Քանի մը հարիւր գործաւոր ձերբակալուեր են Բեթերսպուրկի մէջ, երբ բազմաթիւ ամբոխ մը միացած՝ Բեթերսպուրկի կառավարչին կը ներկայանային, կարգ մը խնդիրներ մատուցանելու եւ անոնց կարգադրութիւնը խնդրելու համար։

—Ռուս նշանաւոր վիպասան Պ. Մաքսիմ Կորքիի առողջական վիճակը շատ անկայուն է։ Ցարին հրամանով՝ իրեն դէմ բացուած դատական քննութիւնը ընդհատուեցաւ։ Մաքսիմ Կորքի Եալթա (Խըրիմ) պիտի երթայ ի մօտոյ, ուր իր մէկ նոր վէպը պիտի աւարտէ։ Թոլսթոյի բըժշկապետին մերձակայքը պիտի բնակի։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

Նախագահ Ռուզվէլթի բռնած դիրքը.—Խորհրդարանին ներկայացուելիք պատգամագիրը.— Առեւտրական փոխադարձ դաշնագիրներ։

Նախագահ Ռուզվէլթ կը շարունակէ ակնոց չկտրել իր դիւանագէտներուն, որոնք իրենց դժգոհութիւնը կը յայտնեն։ Նոր նախագահին համար սա դիտողութիւնը կ'ընեն թէ ամէն ինչ բարձրաձայն կ'ըսէ մեծամեծ խոստումներէ մէջ, իբր թէ իր պատկանած ձիաւորներու գունդին մէջ ըլլար առաւելն։ Պ. Ռուզվէլթ որ զուարթախօս մարդ մըն է, չի զբաղիր ծիծաղաշարժ դիտողութիւններ ուղղելէ ամէն անոնց հասցէին, որոնք պաշտօնի հետամուտ են։ Որ եւ է կերպով չի ծածկեր իր զգացումները անոնց մասին, որոնք մեծապէս կը տաղտկացնեն զինքը։ Կ'ըսեն թէ ամէն ինչ փոխուած է այն ատենէն ի վեր, երբ հանրապետութիւնը տանը Պ. Մաք Քինլի Սպիտակ Տան մէջ չի գտնուիր ա՛լ։

—Նախագահ Ռուզվէլթ, Խորհրդարանին ներկայացնելիք պատգամագրին մէջ պիտի շեշտէ կարեւորութիւնը առեւտրական փոխադարձ դաշնագիրներու կնքման՝ Փրանսայի, Անթիլեան եւ հարաւ ամերիկեան տէրութեանց հետ։

ԱՆԳԼԻԱ

Պ. Ասքիթի ճառախօսութիւնը.— Ազատականներուն ծրագիրը.— Անգլիոյ տնտեսական կացութիւնը։

Էտինպուրկի մէջ, անցեալ հինգշաբթի, ազատական կուսակցութեան մէկ գումարման պահուն, Պ. Ասքիթ կարեւոր ճառախօսութիւն մը արտասանեց, որով գրեթէ պարզեց ազատական կուսակցութեան ապագայ ծրագիրը։ Նախ պարզեց սակէ առաջ իր ըսածները թէ այդ կուսակցութիւնը պէտք է իր անկախութիւնը պահէ հանդէպ Իռլանտացիներուն։ Պ. Ասքիթ յայտարարեց թէ այդ պէտքը ցոյց տալով ըսել չէր ուզեր թէ ազատական կուսակցութիւնը ամէն խընդիրներու մէջ պարտաւոր պիտի ըլլայ Իռլանտացիներուն դէմ քուէարկելու։ Պ. Ասքիթ յետոյ սապէս խօսեցաւ Անգլիոյ ճարտարարուեստի կացութեան վրայ.—«Առեւտրական ազատութիւնը եւ ծովերու տիրապետութիւնը մեր առեւտրական գերակշռութիւնը պաշտպանող ու ապահովող երկու պատուարներ են։ Այդ երկու մեծ պատուարներուն պաշտպանութիւնը, յուսալի է որ ազատական կուսակցութեան ապագայ քաղաքականութեան գլխաւոր կէտերէն մէկը պիտի ըլլայ։ Մեծն Բրիտանիա երբեք զինուորական մեծ տէրութիւն մը պիտի չկրնայ ըլլալ եւ պէտք է խուսափի հսկել քաղաքականութեան մը վրայ՝ որ զինուորական ծախքերու չափազանց յաւելման կ'առաջնորդէ, մանաւանդ վերջին երկու տարին ըրած յայտնութիւններէն ետքը։ Ընդհակառակը պէտքը է շատ ծախք ընել՝ պաշտպանելու Անգլիոյ ծովային գերակշռութիւնը զօրաւոր ու մեծ նաւատորմի մը միջոցաւ։ Ազատական կուսակցութիւնը պէտք է կատարելապէս միացած ըլլայ իր մէջ։ Ազատական կուսակցութեան պառակտումը մեծ աղէտ մը պիտի ըլլայ երկրին համար»։

ՊԷԼՃԻՔԱ ԵՒ ՊՈԷՐՆԵՐԸ

Թրանսվալի պատերազմը.—Պելճիքա, Անգլիա եւ Եւրոպա։

Պէլճիքայի լրագիրները, Թրանսվալի պատերազմին առթիւ, հիմա սկսած են մեղմացնել ու չափաւորել իրենց խիստ ու թշնամական լեզուն Անգլիոյ դէմ։ Այդ պարագան ընդհանուր ուշադրութեան արժանի կ'ըլլայ։ Ժուռնալ տը Պրիւսէլ որ Պէլճիքայի գլխաւոր լրագիրներէն մէկն է, «Անգլիա, Պէլճիքա ու Եւրոպա» խորագրով քաղաքական կարեւոր ու ընդարձակ յօդուած մը հրատարակած է, որով կը վերլուծէ Եւրոպայի արդի կացութիւնը եւ ցոյց կու տայ Եւրոպայի հիմնական զանազան դաշնակցութիւնները, անոնց միջեւ տիրող ներդաշնակութիւնը եւ Անգլիոյ կացութիւնը՝ այդ դաշնակցութեանց իւրաքանչիւրին հանդէպ։ Յետոյ կը յաւելու թէ Պէլճիքա երբեք պիտի չկրնայ մնալ անտարբեր մէջ Անգլիոյ մատուցած ծառայութիւններ։ Աւասիկ այդ յօդուածին գլխաւոր մէկ մասը.—

«Պոէրներու ի նպաստ եղած ցոյցերուն ամէնէն սաստիկ միջոցին, երբ կարգ մը ռամկական անձեր հանրային կարծիքը Անգլիոյ դէմ կը դարձնէին, հանրութիւնը զգուշացուցինք այդ կարգի թելադրութիւններէ եւ պարզեցինք թէ մեր երկրին համար ո՛րքան վնասակար պիտի ըլլայ, եթէ հանրային կարծիքը բռնուի այդ տեսակ հոսանքէ մը։ Այն ատեն ըսած էինք նաեւ թէ Անգլիա մեր բարեկամն ու արդարութեանց ամէնէն լաւ յանձնորդն է եւ ամէնէն մեծ զօրավիգը։ Եւ բաղդի մէջ մեր անկախ դիրքին։ Անտարակոյս Անգլիոյ քաղաքականութիւնը վարող պետական անձնաւորութիւնները իբրեւ երկրին ճշմարիտ զգացումները չեն ընդունած քանի մը լրագիրներու ծայրայեղ հրատարակութիւնները եւ ժողովուրդին պոռչտուքները։ Անգլիոյ ժողովուրդին վրայ, որ իր լրագիրներուն հրատարակութիւններէն սխալ գաղափար մը կազմած է Պէլճիքայի ընդհանուր կացութեան վրայ, անշուշտ վերոյիշեալ յայտնութիւնները դէշ տպաւորութիւն մը կ'ըլլան եւ կարգ մը յոռի մեկնութեանց պատճառ կ'ըլլան։ Այդ վիճակը կրնայ Պէլճիքայի դիրքը վտանգել՝ Եւրոպայի քաղաքականութեան ընդհանուր հակամէտութեանց հանդէպ։ Երկրին ճշմարիտ շահերը նկատառութեան առնող Պէլճիքացիները ամէն պարագայի մէջ պէտք է զգուշանան՝ Անգլիոյ դէմ եղած թշնամութիւններէն»։

ԻՏԱԼԻԱ

Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորին ուղեւորութիւնը.—Ռուսիա.—Սեւ լեռ։

Իտալիոյ թագաւորին կողմէ Ռուսիա կատարուելիք ուղեւորութեան մասին, որ քանի անգամներ ծանուցուեցաւ, Հռոմէն կը հեռագրեն թէ առիկա անկարելի բան մը չէ, վասն զի թագաւորը բաւական ատենէ ի վեր փափաք կը յայտնէ եւրոպական մեծ մայրաքաղաքներ այցելելու։ Այդ առթիւ կը հաղորդուի սա տեղեկութիւնը՝ որ ստոյգ աղբիւրէ առնուած է.— Նախարարապետ Պ. Ծանարտէլլի եւ արտաքին գործոց նախարար Պ. Բրինէթի նպաստաւոր կարծիք յայտներ են ուղեւորութեան սկզբունքին նկատմամբ՝ որ Թուլոնի ցոյցերէն ետքը պիտի շեշտէ Իտալիոյ բարեկամ յարաբերութիւնները Ռուսիոյ ու Փրանսայի հետ. նաեւ պիտի կրնայ նպաստաւոր ազդեցութիւն մը գործել՝ Գերմանիոյ հետ կնքուելիք առեւտրական դաշնադրութեան պայմաններուն վրայ։ Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորը, որ անձնական համակրութիւններ կը տածէ Ցարին նկատմամբ, իր նախարարներուն այդ կարծիքին վրայ ծանուցեր է Սեւ Լերան իշխանին թէ սիրով կ'ուզէ այցելութիւն տալ Նիքոլա Բ.ի, եթէ այս վերջինը հաճելի նկատէ։ Սեւ Լերան իշխանը առոր վրայ սկսեր է պաշտօնապէս բանակցիլ Ռուսիոյ արքունիքին հետ, որով այցելութիւնը սկզբամբ որոշուած է։ Քանի մը երկրորդական պարագաներու որոշումը եւ ուղեւորութեան թուականը միայն է, որ Էլէնա թագուհիին առողջական վիճակէն կախում ունին։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Իւլայի առաջին աստիճան տրուեցաւ Արքեպալատաւոր կէլ գիններու կուսակալութեան նախկին պաշտօնեաներէն Իռղզարթ Թալլարիս էֆ.ի։ Միւթէմայիզ աստիճան՝ Յունաց Պատրիարքարանին փաստաբան Խրիսանթոս Թոմարի էֆ.ի։

—Երկրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Ֆիլիպէի Յունաց Մետրոպոլիտ Տ. Մոթիոսի։ Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Սինոդին անդամներէն Վառնայի մետրոպոլիտ Տ. Բոլիքարպոսի եւ Միսուրիի մետրոպոլիտ Տ. Մարիթոնի։ Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Նէաք Գալէի Յունաց հիւանդանոցին բժիշկներէն Ալեքսանտր Մալախրինօ էֆ.ի։

ՄԷՄ-ԵՊԱՐՔՈՍԸ.— Վեհ. Սուլթանը Իր միւսահիպներէն Ճէվհէր աղան ղրկեց Մեծ Եպարքոս Խալիլ Րիֆաթ փաշայի առողջութիւնը հարցնել տուաւ։

«ՇԱՐԼՈԹ» ՄԱՐՏԱՆԱՒԸ ԵՒ ԳՈՒՄԳԱՊՈՒԻ ՀՐԴԵՀԸ.—Ամէն գիշերը Գում-գաբուի թովան թուղ թաղը պատահած հրդեհը Շարլոթ մարզանաւին բաժանանեն առնելով, իշխանը անմիջապէս գումարտակ մը նաւաւ ղրկեց հրդեհին վայրը՝ հոն եղած հրշէջ գործիքներով։ Այդ գումարտակը մեծ աշխուժութիւն մը ըրաւ տղեկին մօտ առաջքը լուծող առնելու։ Իqsամ մեծ գոհունակութեամբ կը հաղորդէ այս լուրը, ըսելով որ ամէն կերպով գնահատելի եւ շնորհակալութեան արժանի պարագայ մըն է գերման զինուորներուն այդ ընթացքը, որոնց առանձնայատուկ աւելութիւնը ծածուկ է աշխարհէ։ Իqsամ նաեւ այդ պարագան՝ արգիլքը կը համարի Վեհ. Սուլթանին ու Գերմանիոյ կայսեր միջեւ եղած բարեկամական սերտ յարաբերութեանց։

ԱՏԱԼՊԷՐԹ իշխանը, երէկ ժամ 5ին, իր հիւրամեծարներուն եւ հետեւորդներուն հետ Շարլոթէն ճամբայ ելաւ Բէնէպէր չոգենաւակով եւ Ենալը Քէօշկի առջեւ ցամաք ելաւ։ Հոնկէ պալատական կառքերով Թօփգափու պալատը գնաց եւ կայս. Գանձարանը այցելելէ ետք նորէն Շարլոթ վերադարձաւ։ Կէսօրին սեղան մը տրուեցաւ Գերմանիոյ դեսպանատան Լօրէլէյ պաշտօնանաւին մէջ։ Ժամ 7ին, իշխանը նոյն Բէնէպէր չոգենաւակով Ենալը Քէօշկի ցամաք ելաւ, ուրկէ պալատական կառքերով գնաց կայս. Թանգարանը զոր այցելէ վերջը, Այասոֆիայի, Տիվան Եոլի, Պայազիտի ու Աքսէրայի ճամբով Եէտի Գուլէ գնաց։ Հոն կը սպասէր կայս. տապաստաններու անօրէն Ֆուատ փաշան։ Իշխանը կառքէն իջնելով գեղեցիկ նժոյգ մը նստաւ։ Հիւրամեծարները, հետեւորդները եւ կայս. թիկնապահները ձիերով հետեւեցան անոր։ Ամէնէն կ'երթար Էրթողրուլ հեծելագունդէն գումարտակ մը։ Իշխանը պարիսպէն դուրս ելլելով անցաւ Միլվէրխանէի ու Թօփգափուի առջեւէն եւ Էտիրնէ գափուէն ներս մըտնելով այցելեց Գահրիէ ճամիին։ Ետքէն նորէն պարիսպէն դուրս ելաւ եւ Օթագճըլարի, Էյուպի, Սիլահտար Աղայի, Քեաղըթխանէի, Շիշլիի ու Նշան Թաշի ճամբով ժամ կէսին Տոլմա Պաղչէ հասաւ, ուրկէ Շարլոթ մարզանաւը գնաց։ Իշխանը գիշերուան ճաշը Շարլոթի մէջ։

—Երէկ գիշեր Թեւթոնեայի սրահին մէջ երեկոյթ մը տրուեցաւ ի պատիւ Ադալպէրթ իշխանին։ Շէնքին ներսը կարմիրներով զարդարուած էր եւ արտաքին մասն ալ օսմ. ու գերմանական դրօշներով։ Ժամ 3ին սկսան ժամանել Գերմանիոյ դեսպանը, դեսպանատան ու հիւպատոսարանի բոլոր պաշտօնեաները, օսմ. ծառայութեան մէջ գտնուող գերման պաշտօնատարները եւ գերման գաղթականութեան անդամները՝ ընտանիքով։ Ժամ 4ին ժամանեց Ադալպէրթ իշխանը իր հիւրամեծարներուն եւ հետեւորդներուն հետ։ Շարլոթի նաւաստիները բարեխ կեցած էին, Նախ թատերական ներկայացում մը տրուեցաւ որ երկու ժամ տեւեց, եւ յետոյ սկսաւ պարերը։ Ժամ 6ին մօտ ներկաները հրաւիրուեցան ճաշասեղանի մը։ Զանազան ճառախօսութիւններ արտասանուեցան եւ մաղթանքներ եղան, որպէսզի Թուրքիոյ եւ Գերմանիոյ միջեւ տիրող բարեկամական յարաբերութիւնները օր օրի աւելի մտերմական հանգամանք մը ստանան։ Քիչ վերջը Իշխանը Շարլոթ մարզանաւը վերադարձաւ։

—Իշխանը այսօր պիտի այցելէ Մեծ-Շուկան։ Ետքոյ Լօրէլէյ պաշտօնանաւով պտոյտ մը պիտի կատարէ, մինչեւ Սեւ ծովի բերանը։ Իրիկուան Գերմանիոյ դեսպանատան Թարապիոյ ամարանոցին մէջ Պարոն Մարշալ Փոն Պիպէրշթայն ճաշ մը պիտի տայ ի պատիւ իշխանին։ Դեսպանատունը պիտի լուսաւորուի։

—Ամէն գիշերը Շարլոթ մարզանաւին մէջ տրուած հացկերոյթին առեն Ադալպէրթ իշխանը բաժակ պարպեց Վեհ. Սուլթանին կենացը եւ Շաքիր փաշա ալ Գերմանիոյ կայսեր ու կայսրուհւոյն կենացը։

—Ադալպէրթ իշխանը, երէկ, Թէբաննէի լուսանկարիչ Ալի Սամի պէյի միջոցաւ իր լուսանկարը առնել տուաւ զանազան ձեւերով։ Իշխանը ուզեց որ այդ լուսանկարները մինչեւ ուրբաթ պատրաստ ըլլան, բայց Ալի Սամի պէյ պատասխանեց թէ կիրակուան իսկ պիտի հասցնէ։ Իշխանը շատ գոհ մնաց։ Ադալպէրթ իշխանը, Կ. Պոլսէն մեկնելէ առաջ, այդ լուսանկարները ստորագրելով, իր հօրը՝ Վիլհէլմ կայսեր պիտի ղրկէ՝ իբրեւ յիշատակ մը Կ. Պոլիս կատարած ուղեւորութեան։

—Ալի Սամի պէյի պատրաստած լուսանկարները գեղեցիկ ալպոմի մը մէջ դրուելով Վեհ. Սուլթանին պիտի մատուցուին։

—Շարլոթի ուսանողներն ալ երէկ այցելեցին կայս. Գանձարանը ու Պոլսոյ նշանաւոր վայրերը։

ԾԽԱԽՈՏԻ ՌԷԺԻՒՆ բաժնետէրերուն ընդհանուր ժողովը, երէկ, գումարուեցաւ կէս օրէն երկու ժամ վերջը՝ նախագահութեամբ Պ. Լինտաուի. Ներկայ էին նաեւ վարչական Խորհուրդին անդամները, ընդհանուր տնօրէն Պ. Ռամպէր, Սակարանի գործակէր Նուրի պէյ եւ Հանրային Պարտքի վարչութեան մօտ կայս. հաշուեքըննիչ Նավէր փաշա։ Ասոնց ձգուած բաժնեթուղթերուն թիւն էր 46,688 եւ ներկայ էին 21 բաժնետէրեր, որով ներկաներուն թիւը օրինաւոր նկատուեցաւ։ Վարչական Խորհուրդին բոլոր առաջարկութիւնները ընդունուեցան։ Տեղեկագիրը կարդացուելով՝ հասկցուեցաւ որ 1900 - 1901 տարեշրջանին զուտ շահն է 279,946 օսմ. ոսկի՝ նախորդ տարեշրջանէն 14,007 ոսկի աւելի։ Այդ շահը սապէս բաշխուած է.— 2,186 ոսկի 16րդ տարեշրջանին օրինական պահեստին լրացուցիչ մասին համար, 140,800 ոսկի՝ 17րդ տարեշրջանին դրամագլուխի տոկոսին համար՝ հարիւրին ութը, հիմնադիրներու բաժին՝ 6,848 եւ օսմ. Հանրային Պարտքի վարչութեան՝ Եգիպտոսի փոխառութեանց գլխավճարներու՝ 13,154. Մնացած 116,957 ոսկիին հարիւրին երեսունը կը վերաբերի կայս. կառավարութեան, 35ը՝ Հանրային Պարտքի վարչութեան եւ 35ն ալ բաժնետէրերուն։ Ծխախոտներու վաճառումէն գոյացած է 1,970,000 ոսկի՝ նախորդ տարեշրջանէն 21,782 ոսկի աւելի՝ այսինքն հարիւրին 11.18. Իսկ ծախուած ծխախոտներու քանակութիւնն է 7,633,690 քիլօ՝ նախորդ տարեշրջանէն 236,938 պակաս՝ այսինքն հարիւրին 3.01։ Այդ նուազումը աւելի ժամ ծխախոտներու համար է. առանց սակ աւելի վաճառուած են Ե. ու Զ. տեսակները։ Ծխախոտի վաճառման 25,532 արտօնագիրներ տրուած են, որոնցմէ 15,556 ոսկի գոյացած է՝ նախորդ տարեշրջանէն 440 ոսկի աւելի։ Արտածման տուրքէն գոյացած է 103,053 ոսկի, մինչդեռ նախորդ տարեշրջանին էր 135,466։ Ներածման տուրքէն գոյացած է 6,727 ոսկի. նախորդ տարեշրջանին էր 5,412։ Հանրային Պարտքի վարչութեան կողմէ ամէն տարի իբրեւ Եգիպտոսի հասոյթ Ռէժիին վճարուած 50,000 ոսկին, ներկայ տարեշրջանին 665 ոսկիի յաւելում մը կրած է։ Եւրոպական սիկառներու եւ քթախոտի ներածման տուրքը այս տարի, նախորդին հետ բաղդատելով, 1,315 ոսկի աւելի եղած է։ Պաղառոր նահանգին հասոյթն ալ աւելցած է։ Ներկայ տարեշրջանինը եղած է 61,833 ոսկի, նախորդէն 4,870 աւելի։ Դրամագլուխի տոկոսը անցեալ տարուընէ 4,195 ոսկի աւելի եղած է։ Զանազան հասոյթները 16,519 ոսկի եղան՝ նախորդէն 6,116 ոսկի պակաս։ Այդ պարագան առաջ եկած է Էքսբորթ Ընկերութեան հետ գործառնութեանց աւելի սեղմուելէն, տեղւ ծխախոտներու վաճառումը զեղչուելէն եւ ծխախոտի տասանորդէն Ռէժիի ունեցած բաժնին նուազելէն։ 1900 1901 տարեշրջանին վաճառուած ծխախոտներու արժէքն է 413,299՝ նախորդէն 3,250 ոսկի պակաս։ Պաշտօնեաներու ամսաթոշակն է 154,449, նախորդ տարեշրջանէն 12,260 ոսկի աւելի։ Հսկողութեան ծախքը եղած է 229,916 ոսկի, նախորդէն 25,245 աւելի, վասնզի այդ մասին ծագած դժուարութիւնները աւելի ազդու միջոցներ անհրաժեշտ ըրած էին։ 1900 1901 տարեշրջանին մաքսանենգներու ձեռքէն 210,755 քիլօ ծխախոտ եւ 737 գործիքներ գրաւուած են։ Ծխախոտ վաճառողներու տրուած շահն է 179,320՝ նախորդէն 9,948 պակաս։ Գործուած ծըխախոտներու ծախքը եղած է 33,870 ոսկի՝ նախորդէն 215 աւելի։ Մշակութեան ծախքն է 34,754 ոսկի՝ 28,047,516 քիլոյի համար, նախորդէն՝ 616 ոսկի աւելի։ Զանազան ծախքերու գումարը որ 1899 - 1900ի տարեշրջանին 156,620 ոսկի էր, 1900 - 1901ին եղաւ 133,929 ոսկի։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷԻ վարչութիւնը տեղեկագիր մը, մատուցանելով ծովային նախարարութեան, յայտարարեր է թէ մինչեւ հելլենական ու օտար շոգենաւեր կ'արտօնուին Սիլիվրիի նման մօտ նաւահանգիստներ երթեւեկել, Շիրքէթը

Խայրիէին այդ արտօնութիւնը չի տրուիր, ինչ որ արգելք կ'ըլլայ նոյն Ընկերութեան զարգացումին։ Ուստի խնդրեր է որ Շիրքէթը արտօնուի շոգենաւեր բանեցնել Մարմարայի նաւահանգիստները։

ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ Տեսչութիւնը առժամեան դադարման դատապարտած Սէրվէթը Ֆիւնուն շաբաթաթերթը։

ՊԱՏՐԱՍՏ ԴԵՂԵՐ.—Ձեռնհաս պաշտօնատունը որոշեց թոյլ չտալ որ Սօսիէթէ Քօօբէրաթիվի և այդ կարգի վաճառատուններու մէջ պատրաստ դեղեր ծախուին։

ԽՄԵԼՈՒ ՋՈՒՐ.— Քաղաքապետութեան հրամանով քիմիագէտ Վասիլ էֆ. ու Ալի Րիզա պէյ պիտի տարրալուծեն Գարա Գուլաքի, Թաշ Տէլէնի, Գայըշ Տաղի և այդ կարգի ուրիշ ջուրեր։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ.—Հանրային առողջապահական յանձնաժողովը երէկ ալ գումարուեցաւ քաղաքապետ Րըզա փաշայի նախագահութեամբ։ Ներկայ էր նաեւ անգլիացի տօքթ. Պիչ։

—Ֆրանսական Էճուարքօռ շոգենաւը որուն նաւաստիներէն մէկը հիւանդացած էր, նոր տնօրինութեան Քլազոմէնի մաքրանոցը պիտի երթայ։

—Հելլէն կառավարութիւնը 60,000 դրախմի յատկացուց՝ ժանտախտին դէմ ձեռք առնուելիք առողջապահական միջոցներուն համար։

—Առողջապահական Խորհուրդը վերցուց Նաբոլիի ծովածոցէն բերուած սնընդեղէններուն դէմ դրուած արգելքը։

ՏԷՏԷ ԱՂԱՃԷՆ կը գրեն թէ նոյն նաւահանգիստին մէջ մեծ ոգեւորութիւն կը տիրէ։ Մեծաքանակ արմտիք մթերուած են՝ Մարսիլիա ու Լոնտոն ղրկուելու համար։

ԿԻՒԼԽԱՆԷԻ ախտաբանական հիւանդանոցին տեսուչ դեղամանոցի տօքթ. Ուբաքիր փաշա, երէկ, Կ. Պոլիս եկաւ։

ԷՐԶՐՈՒՄԷՆ կը հեռագրեն թէ նախորդ կուսակալ Րէուֆ փաշա ճամբայ ելեր է Կ. Պոլիս գալու համար։

ՀԵԼԼԷՆԱԿԱՆ նաւաբաժինը որ Այնարօզ կը գտնուէր, Միտիլլէ ուղեւորեր է։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆԵՐԸ. — Անատօլըի և Պաղտատի երկաթուղիի գիծերը միացընելու մասին ուսումնական ու [illegible] շինութեանց նախագծութիւնը կարգ մը հրահանգներ խնդրեց Բ. Դուռնէն։ Հետեւաբար կատարուած խորհրդակցութիւնները ընդմիջուած են՝ սպասելով Բ. Դրան կողմէ տրուելիք հրամանին։

ՍԵՐՊԻՈՅ դեսպան Սավա Կրուիչ զօրավարը որ բացակայ կը գտնուէր, երէկ Կ. Պոլիս դարձաւ։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ.—Մարսիլիոյ մէջ ալիւրի գիները բարձրացած են։ Անգլիոյ մէջ կտաւատի գիները վրայ դըրած են։ Խահուէի գիները առջի օրը բաւական բարձրացան։ Հավրի մէջ 42 Ֆր.էն 47 Ֆր. 25ի բարձրանալով։ Տասնըհինգ օրուան մէջ խահուէի գիները [illegible] Ֆր.ի չափ բարձրացան, ինչ որ հազուադէպ պարագայ մըն է խահուէի հըրապարակին համար։ Զրոյց կայ թէ Սանթոսի (Պրազիլիա) խահուէի բերքերը գըրեթէ բոլորովին վնասեր են։ Առջի օրը Լոնտոնէն հեռագիր չառնուեցաւ։ Պոլսոյ հրապարակին վրայ, առջի օրը ոգեւորութիւն կը տիրէր, վասն զի վաճառականները կը փութային ապրանք գընել՝ պատրաստ ունենալու համար։

ԹԱՂԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ Զ. շրջանակին (Բերա) հիւանդանոցին բժիշկ Տոքթ. Բոնաթանթէրէաս, կարմրախտէ վարակուած տղայ մը դարմանած պահուն, նոյն ախտէն վարակուելով հիւանդացաւ ու մէկ քանի օրէն մեռաւ։

ՄԱՔՍԱՆԵՆԳՆԵՐ.—Իզմիրէն կը գըրեն Մոնիթէօռին.— «Տեղական կառավարութիւնը իմանալով որ Քասթէ Մաքրօնի, Բարտակմթեի ու Հասան Զավուշօղլը Մուսթաֆա զէնքի և արգիլեալ հրանիւթերու մաքսանենգութիւն կը կատարեն, շաբաթ օրը զանոնք ձերբակալել տուաւ, երբ փոքր առագաստանաւ մը բեռերը ցամաք կը փոխադրէին՝ հինգ ընկերներու օժանդակութեամբ։ Այդ բեռերը գրաւուեցան։»

ՀՆՈՒԹԻՒՆ.— Պէրկամայէն կը գրեն թէ Տէօրբֆէլտ բրոֆէսէօրին կողմէ կատարուած պեղումներու առթիւ բիւզանդական փոքր եկեղեցիի մը հիմերը երեւան հանուեր են, որուն շուրջը գերեզմանատուն է։ Ջուրի հին ճամբային մաքրութիւնը առաջ կը տարուի։ Արձան մը գլուխը և մէկ քանի ամաններ ալ երեւան հանուած են։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ Խտիվը մօտերս ուղեւորութիւն մը պիտի կատարէ Սուտանի մէջ։ Ասուանէն պիտի մեկնի Նեղոսի ճամբով դէպ ի Ուատի-Հալֆա, ուր Սուտանի զինուորները աչքէ պիտի անցընէ և տեղւոյն հաստատութիւնները պիտի այցելէ։ Տոնկոլայի մէջ պիտի ընդունի երեւելիները։ Խարթումի մէջ հանդէսներ պիտի տրուին և դրամական պարգեւներ պիտի բաշխուին աղքատներուն։ Խտիվը Խարթումէն Ումտուրման պիտի երթայ։

ԿՐԹԱԿԱՆ նախարարութիւնը որոշեց գաւառներու (սանճագ) կեդրոններուն մէջ ալ վարժապետանոցներ հաստատել, նախնական վարժարաններուն ուսուցիչներ հասցնելու համար։

ԹԱՎՇԱՆ ԹԱՇԻՒ մէջ առջի գիշերը պատահած հրդեհին համար ըսուեցաւ թէ տան մը տղաքին մասէն սկսած է։ Իգտամ կ'ըսէ թէ ոստիկանութիւնը իմանալով որ Անձէտ էֆ. և Զէնիբէ անուն կին մը հակառակութիւն ունէին Մէսնէա անուն կնոջ մը հետ, որուն տունէն սկսած էր հրդեհը, այդ երկու առաջինները ձերբակալեր է։ Անձէտ ու Զէնիբէ, անցեալ օր, Մէսնէաի հետ կռիւ մը ընելով ըսեր են թէ տունը պիտի այրեն։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ գինետուններէն մէկուն մէջ, երէկ գիշեր, ոճիր մը գործուեցաւ։ Շիրքէթի 45 թիւ շոգենաւին նաւաստիներէն Ալէքօ գինովութեան հետեւանքով խռովութիւններ կ'ընէր։ Գինեպանը՝ Մանոլ ազդարարեց որ հանդարտ կենայ, բայց Ալէքօ զայրացաւ և դաշոյնը քաշելով մխեց Մանոլի ուսին մէջ։ Ոճրագործը թէեւ փախչիլ փորձեց, բայց քիչ վերջը ձերբակալուեցաւ։ Վիրաւորը հիւանդանոց տարուեցաւ։

ՊՈԼՍՈՅ Քիւչիւք Բազար թաղին մէջ, առջի գիշերը, ոճիր մը գործուեցաւ։ Թոփալ Նուրի անուն ջրկիր մը գինով վիճակի մէջ փողոցէ մը անցած ատեն, կեսարացի հաւկիթ ծախողի մը հանդիպեցաւ՝ Ավրամ անուն. տաղտկեց անոր որ իրեն հետեւի։ Ավրամ մերժեց։ Նուրի զայրանալով դաշոյնը քաշեց և մխեց Ավրամի ձախ կողը։ Ոճրագործը քիչ վերջը ձերբակալուեցաւ։ Վիրաւորը որուն վիճակը ծանր է, հիւանդանոց տարուեցաւ։

ԳՆՉՈՒՀԻՆԵՐՈՒ ՇԱՀԱՏԱԿՈՒԹԻՒՆԸ. —Ֆաթիմէ, Սալիհէ ու Այիշէ անուն Գընչուհիներ, երէկ, Այնալը Չէշմէի կողմը, Տիկին Էվանթիայի տունէն հաց և ջուր ուզեցին։ Էվանթիա դուռը բացաւ, անոնց ուզածը կատարելու համար։ Այիշէ ու Սալիհէ դրան դուրսը կեցան. իսկ Ֆաթիմէ ներս մտաւ և հացը ու ջուրը առնելով, իբրեւ երախտագիտութիւն Էվանթիայի կռնակը շոյեց ու մեկնեցաւ։ Քիչ վերջը Էվանթիա տեսաւ թէ իր գըրամապանակը չքացած է որ երկու ոսկի և ոսկի մատանի մը կը պարունակէր։ Անմիջապէս իմաց տուաւ ոստիկանութեան։ Գնչուհիները Փափազքէօփրիի մօտ ձերբակալուեցան։

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ.— Այազ Փաշա թաղը բնակող Ֆարգ պէյ, պաշտօնեայ Էվգաֆի նախարարութեան, ժամանակէ մը ի վեր չափազանց վշտաբեկ էր, իր աղջկանը ու կնոջը մահուան պատճառով։ Առջի օր իր պաշտօնատեղիէն տուն դարձաւ՝ սովորականէն աւելի տխուր վիճակի մէջ։ Երէկ առտու, տղան դպրոց երթալէ վերջը, սենեակը փակուեցաւ, ըսելով սպասուհիին թէ հիւանդ է և թէ պիտի հանգչի։ Քիչ վերջը պայթում մը լսուեցաւ, բայց սպասուհին կարծեց թէ դուռը ուժով գոցուելուն ձայնն է, որով կարեւորութիւն չտուաւ։ Կէս օրին կերակուր պատրաստած ըլլալով, գնաց իմաց տալ Ֆարգ պէյի. բայց պատասխան չունեցաւ. կարծեց թէ կը քնանայ ու մինչեւ ժամ 9 սպասեց. յետոյ նորէն սենեակը գնաց և տեսաւ թէ Ֆարգ պէյ արիւններու մէջ պառկած է. ձեռքը ատրճանակ մը կար և բերնէն զարնուած էր։ Ոստիկանութիւնը իմանալով քննութիւն կատարեց և հաստատեց թէ Ֆարգ պէյ անձնասպան եղած է։

ԲԵՐԱՅԻ ՍԻՐՔԻՆ վերաբացումը պիտի կատարուի յառաջիկայ շաբաթ գիշեր։ Պ. Ռամպէրկ, որ անցեալ ձմեռ այնքան հաճելի երեկոյթներ ընծայեց Սիրքը յաճախողներուն, այս տարուան համար ալ վարձած է Բիքա Անթոնիի ակրոպատներու խումբը որ վաթսուն հոգիէ և երեսուն ձիերէ կը բաղկանայ։ Ասոնք նոր տեսակ զանազան խաղեր պիտի կատարեն՝ ճոխ ծրագրով մը։ Գիները միշտ դիւրամատչելի են։ Խումբը երէկ Կ. Պոլիս ժամանեց։

VIN DE PEPTONE

Այն ամէն պարագաներուն մէջ, երբ մարսողական գործողութիւնը խանգարուած է, բժիշկները կը ջանան այնպիսի սնունդներ տալ որ արուեստական կերպով մարսուին և հիւանդին գործարանաւորութիւնը չյոգնեցնեն. ամէնէն ծանօթ արուեստական սնունդը Վին ցը Բէբթօն ցը Շաբօթօ է, որ փոքր ծաւալի տակ կը պարունակէ եզան միսը, որ արուեստականօրէն կը մարսուի բէբսինին կողմէ. կը կազդուրէ, մարսողութիւնը կը դիւրացնէ, կը սնուցանէ հիւանդները և անոնց ուժ ու առողջութիւն կու տայ։

ԱԶԴ
ՌԷԺԻԻ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

Ծխախոտի Ռէժիին բաժնետէրներու ընդհանուր ժողովին մէջ որ հոկտ. 10ի օրը տեղի ունեցաւ, որոշուեցաւ 17 թիւ կտրոնին փոխարէն իւրաքանչիւր բաժնի համար 16 Ֆր. կամ 70 ղրուշ ոսկեդրամ և կամ 12 շիլին 9 3/5 բէնս վճարել։ Վճարումները պիտի կատարուին հոկտ. 19էն սկսեալ Օսմ. Պանքայի Բարիզի ճիւղէն՝ 16 Ֆր., Լոնտոնի ճիւղէն՝ 12 շիլին 9 3/5 բէնս և Կ. Պոլսէն՝ 70 ղրուշ ոսկեդրամ, իսկ Վիեննայի մէջ Քրէտիտ Անշթալթ և Պէրլինի մէջ Պլայխրէօտէր պանքաներէն՝ 16 Ֆր.։ Այդ առթիւ հարկ եղած [illegible] վերոյիշեալ հաստատութեանց մէջ պատրաստ կը գտնուին՝ բաժնետէրներուն տրուելու համար։

ԶՐՈՒՑԱՏՐԱԿԱՆ ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ
ԱՆԳԼԻԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ (1901)
Ի պէտս վարժարանաց եւ ինքնընտել ուսանողաց
Հայերէնի վերածեց Գէորգ Ց. Կէլէճեան

Սոյն Քերականութեան մէջ ամփոփուած են Անգլիերէն լեզուի բոլոր դժուարութիւնները։ Ամէն անոնք որ կը փափաքին ՍՈՒՂ ժամանակի մէջ սորվիլ և ՈՒՂԻՂ սորվիլ անգլիերէն լեզուն, թող անգամ մը փորձեն սոյն դասագիրքը։

Դիմել Ց. Սրապեան գրատուն,
ՄԱՐԶՈՒԱՆ,
Եւ կամ հրատարակչին՝ Herrn Julius Groos
Verlagsbuchhändler
HEIDELBERG
(Allemagne)
773 5—8

Ազգային Լուրեր

Հանգուցեալ Ցարութիւն փաշա Տատեանի յուղարկաւորութեան հանդէսին վերջին մասը, այն է թաղման արարողութիւնը, տեղի ունեցաւ երէկ Պէշիքթաշի մէջ։ Ժամ 5 ուկէսին յուղարկաւորներու թափօրը Ս. Ցարութեան եկեղեցին հասաւ, ուր Տ. Բարթողիմէոս արքեպիսկոպոս «Հոգւոյն հանգուցելոյ» աղօթքը կարդաց. յետոյ ներկայ եկեղեցականներէն մեծ մասը, դեսպանատանց ներկայացուցիչներ և կարգ մը ազգայիններ իրենց ցաւակցութիւնները յայտնելով հանգուցեալ փաշայի որդւոյն Տիրան պէյի ու միւս ազգականներուն, մեկնեցան։ Քիչ մը յետոյ՝ դագաղը դրուեցաւ մեռելակառքի մը մէջ, որուն հետեւեցան յուղարկաւորներ՝ 60ի չափ կառքերով։ Երբ Պէշիքթաշի եկեղեցիին առջեւը գտնուող զառիվերը հասան կառքերը, նորէն թափօր կազմուեցաւ նախագահութեամբ Մանկունի եպիսկոպոսի, որ շրջապատուած էր Տ. Հմայեակ և Տ. Գէորգ եպիսկոպոսներէն, մէկ քանի վարդապետներէ ու տասն չափ քահանաներէ։ Թափօրը այսպէս ուղղուեցաւ դէպի Ս. Աստուածածին եկեղեցին, որուն զանգակը կը հնչէր ընդհատաբար։ Աւելորդ է ըսել թէ փողոցները լեցուած էին խուռն բազմութեամբ ու պատուհաններուն առջեւ անհամար գլուխներ կը նշմարուէին։ Երբ յուղարկաւորութեան թափօրը Քէօյ Իչիի Ցունաց եկեղեցիին առջեւ հասաւ, յոյն կրօնաւորներ զգեստաւորեալ դիմաւորեցին և հոգեհանգստեան աղօթքներ կարդացին։ Ապա, նորէն թափօր մը կազմուելով, որուն ընկերացան նաեւ յոյն եկեղեցականները, Պէշիքթաշի մեր եկեղեցիին քահանաները ու վարժարանին աշակերտները, Տատեանց բնակարանին առջեւէն անցան, ուր կը գտնուէին հանգուցեալ փաշային աղջիկը՝ Տիկին Նազգաշեան ու միւս ազգականները։ Փաշային բնակարանին առջեւ դրուած էին արծաթէ խնկամաններ։ Պէշիքթաշի Ս. Աստուածածին եկեղեցիին դրան առջեւ ոստիկան զինուորներ կարգապահութեան կը հսկէին ու ժողովրդեան կ'արգիլէին եկեղեցին մտնելը։ Հոն ալ հոգեհանգստեան աղօթքներ կարդացուեցան ու յետոյ դագաղը տարուեցաւ [illegible] փոքր պարտէզը, ուր երկաթէ վանդակորմով շրջափակուած դամբարան մը պատրաստուած էր։ Տ. Վահրամ եպիսկոպոս կարդաց վերջին աղօթքը, իսկ հանգուցեալ փաշային տանեցեաց Տ. Մկրտեան հայր ալ կնքեց գերեզմանը։ Արարողութեանց աւարտումէն յետոյ՝ յուղարկաւորներէն ոմանք, ծանօթ եկեղեցականներ ու ազնուականներ Տատեանց բնակարանը երթալով՝ իրենց ցաւակցութիւնները յայտնեցին Տիկին Նազգաշեանին։

— Փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւնները եղած են Ազգ. Հիւանդանոցին.— Տէր և Տիկին Տոքթ. Նազգաշեան 3 ոսկի, Սեպուհ էֆ. Տէմիրճիպաշեան 2 ոսկի, Տէր և Տիկին Խաչիկ Շահգալ 2 ոսկի, Տոքթ. Տողասարեան 1 ոսկի և Տիգրան էֆ. Թուրշունճեան 1 ոսկի։ Ազգ. Պատրիարքարանի պաշտօնէութիւնն ալ նուիրատուութիւն մը ըրեր է Ազգ. Հիւանդանոցին։

—Նիկոմիդիոյ Առաջնորդ Տ. Ստեփաննոս եպիսկոպոս Ցովակիմեանի հրամանով Ատափ. փոխանորդ Տ. Կարապետ վարդապետ Մալխասեան, քանի մը օրէ ի վեր Պէլէճիք գիւղը գացած է հովուական այցելութեան և Նիկոմիդիոյ առաջնորդարանի Մուգարայի գանձման համար։ Նիկոմիդիոյ առաջնորդ Սրբազանը մտադիր է բաղնիքի մը շինութեան ձեռնարկել Պարտիզակի կանանց [illegible] Ընկերութեան դրամով։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

ՊԱՐԶ ՕՐԱՑՈՅՑ
1902 ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ

Գին 40 փարա

Ազգ. Հիւանդանոցի պարզ օրացոյցը մաքուր տպագրութեամբ հրապարակ ելած է։ Ինչպէս անցեալ տարի եկեղեցական ժամերգութեանց մասը սովորականէն աւելի մանրամասն և ճոխ տեղեկութիւններ կը պարունակէր, նոյնպէս և այս տարի իւրաքանչիւր օրուան եկեղեցական պաշտամանց պատշաճները աւելի ճոխացած են. Օրացոյցին սկիզբն ալ յատուկ խորան մը դրուած է ընդհանուր կէտերու վրայ ի դիւրութիւն եկեղեցականաց և եկեղեցասիրաց։

Հոգաբարձութիւնս կը փութայ յայտարարել թէ միայն Հիւանդանոցիս օրացոյցն է որ արտօնեալ և վաւերացեալ է Ազգ. Պատրիարքարանէն, հետեւաբար պէտք է ուշադիր ըլլալ անոնց կողքերուն վրայ դրուած կնիքին, ուր գրուած է «Սեպհականութիւն Ս. Փրկչի Ազգ. Հիւանդանոցի, 1902»։

Անցեալ տարի 50,000 օրինակի չափ պարզ օրացոյց սպառած ըլլալով, օրացոյցի հասոյթը բաւական կարեւոր աղբիւր մը դարձած է Հիւանդանոցիս համար, ուստի Հոգաբարձութիւնս կը յուսայ թէ այս տարի ալ բարեսէր ազգայինները պիտի փութան մէկ մէկ օրինակ գնել անոնցմէ և նպաստել անոր մէջ խընամուած հազարէ աւելի պատսպարեալներու։

Հեռագիր Այսօրուան

(Աժանս տը Քօնսթանթինօբըլ)

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

ՊԷՐԼԻՆ, 23 Հոկտ.—Գերմանիոյ Խորհրդարանին անդամ Պ. Ժորժ ֆոն Սիմէնս, նախկին տնօրէն Տոյչէ Պանքի, երէկ իրիկուն մեռաւ։

ԱՒՍՏՐԻԱ – ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ

ՎԻԷՆՆԱ.— Երեսփ. Ժողովին մէջ, գերման-արմատական ու Չեխերու կուսակցութեանց միջեւ բաւական աղմկալից վէճեր տեղի ունեցան, երբ վիճաբանութիւններ կը կատարուէին երեսփոխան Սթրանսքիի հարցապնդման վրայ՝ այն ծայրայեղութեանց մասին որոնք [illegible] (Մորավիա) մէջ Չեխերուն դէմ կատարուած էին գերմանական վարժարանի մը բացման առթիւ։ Նախարարապետ Պ. ֆոն Քէօրպէր յայտարարեց թէ ոչ ոք ծանրապէս վիրաւորուած է, թէ ոստիկանութիւնը միջամտելու պէտք չէ ունեցած և թէ քննութիւնները առաջ կը տարուին։ Գերմանները խանդավառ ծափահարութիւններով ողջունեցին նախարարապետին ճառը, իսկ Չեխերը ուժգին բողոքեցին։ Վիճաբանութեան շարունակութիւնը վաղուան յետաձգուեցաւ։

ՖՐԱՆՍԱ

ՍԷՆԹ – ԷԹԻԷՆ.—Ընդհանուր կարծիքի մը նայելով, հանքագործներու բանթողը տեղի պիտի չունենայ։ Դաշնային Խորհուրդը 2ի դէմ 4 քուէով որոշած է բանթողը յետաձգել։

(Աժանս Նասիոնալ)

ՖՐԱՆՍԱ

ԲԱՐԻԶ, 22 Հոկտ.— Հանքագործներու դաշնակցային յանձնաժողովը Մոնսոյի բանթողին նկատմամբ իր որոշումը Նոյեմբերին յետաձգեց, որպէս զի նախարարութիւնը ժամանակ ունենայ կարծիք յայտնել՝ եղած երեք առաջարկութիւններու մասին։

ՅՈՅՆՈՑ ԹԱԳԱՒՈՐԸ

ԲԱՐԻԶ.— Յունաստանի թագաւորը, այսօր, ճամբայ ելաւ դէպ ի Վիէննա։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

ՍՈՖԻԱ.—Սօպրանիէն հրաւիրուած է հոկտ. 28ին, վաւերացնելու համար ծխախոտի մենավաճառը հիմ բռնելով կատարուած փոխառութիւնը։

ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ

ՊԵՇՏԱ.— Ընդդիմադիրներու բուռն պայքարին հետեւանքով Հունգարիոյ Խորհրդարանը լուծուեցաւ։

ՍԸՐ ՌԸՏՎԸՐՍ ՊԸԼԼԸՐ

ԼՈՆՏՈՆ.—Սըր Ռըտվէրս Պըլըր զօրավարը, պաշտօնական վերջին ճառին հետեւանքով, անպաշտօն վիճակի մէջ դրուեցաւ։ Անոր պիտի յաջորդէ՝ իբրեւ հրամանատար Ա. զօրաբանակին՝ Ֆրէնչ զօրավարը, երբ որ նորէն հարաւային Ափրիկէէն կը վերադառնայ։

ԼՈՐՏ ՍՈԼԶՊԵՐԻ

ԼՈՆՏՈՆ.—Լորտ Սոլզպէրի, որ Պոլիէօյէն կը գտնուէր, Լոնտոն դարձաւ։

ՍԷՆ – ԿՈԹԱՐԷՆ ՍԻՄՓԼՈՆ

ԺԸՆԷՎ.— Կը ծանուցուի թէ Զուիցերիոյ կառավարութեան և Իտալիոյ կառավարութեան միջեւ կատարուած բանակցութիւնները՝ Սէն–Կոթարի և Սիմփլոնի միջեւ ուղղակի գիծ մը հաստատելու համար, ելքի մը յանգելու վրայ են։

ՖԻԼԻՊՊԻՆԵԱՆՆԵՐԸ

ԲԱՐԻԶ.— Ուաշինկթընէն կը հեռագրեն թէ Ֆիլիպպեանց Սամար կղզիին բնակիչները ըմբոստացեր են։

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ.—Մ. Նահանգաց նաւային յառաջիկայ [illegible] ամէնէն մեծ պիտի ըլլայ նոյն երկրին պատմութեան մէջ։ Ծախքի գումարը պիտի հասնի 98,910,974 տոլարի՝ նախորդներէն գրեթէ 22 միլիոն տոլար աւելի։ Երեք նոր զրահաւորներ, երկու զրահապատ յածանաւակներ և տասներկու թնդանօթակիրներ պիտի շինուին։ Ալգանիի և Նիւ Օրլէնսի ամրոցներուն համար 200,000 տոլարի նոր թնդանօթներ պիտի գնուին։

ԼՈՆՏՈՆ.—Լորտ Ռըսէլ որ կրկնամուսնութեան համար երեք ամսուան բանտարկութեան դատապարտուած էր, պայմանաժամը աւարտած ըլլալով այս առտու կանուխ արձակուեցաւ։ Չուզեց լրագրի ներկայացուցիչներուն հետ տեսակցիլ։ Իր առաջին կնոջ հետ ամուսնութիւնը լուծուելուն պէս, մտադիր է ամուսնանալ իր երկրորդ կնոջ՝ Տիկին Սամըրվիլի հետ։

ՔՐԱՍՏՈՒՓ.—[illegible] հրամանատարը և Ժ. Ս. Բէյէքէր այս առտու [illegible] բռնուեցան։

ԼԷՏԻՍՄԻԹ.— Լորտ Միլնէր հոկտ. 30ին հոս կը սպասուի։ Լորտ Միլնէր ուղերձ մը ընդունելէ ետքը, պիտի այցելէ շրջակայ պատերազմի դաշտերը։

Տր. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ երեսը
Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ չունինք

Պ. ՀԱԼԱՃԵԱՆ
ԲԱՐԻԶԻ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ ՏՕՔԹԷՕՐ ԱՆ ՏՐՈՒԱ
ՓԱՍՏԱԲԱՆ
Թանձապուրունեան խան (Գամբ Օթոմանի դիմաց)
Կալաթա 5—10

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Փոխառութ. Սեռի Դ.	Օ. Ո.	25	29 1/2
Ամէնէն բարձր գին	»	25	31 1/2
Ամէնէն վար գին	»	25	27
Րումէլիի Երկթ. գաց.	Ֆր.	98	87
Ամէնէն բարձր գին	»	99	—
Ամէնէն վար գին	»	98	62

ԲԱՑՈՒՄ 11 Հոկտեմբեր

Օսմ. Փոխառութ. Սեռի Դ.	Օ. Ո.	25	27
Րումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	98	37
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		19	30
Օսմ. Պանքա		—	—
[illegible]		0	10
[illegible]		0	12
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		3	70
[illegible]		5	70
» [illegible]		1	60
» [illegible]		48)	—
[illegible]		465	—
[illegible]		75	50

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն [illegible]	Ղրշ.	110	05
» » » չէք	»	110	30
Փարիզ »	Ֆր.	22	80
» » » չէք	»	23	83
Պէրլին [illegible] չէք	Մարք	18	57
Վիեննա չէք	Ֆիօր.	21	78

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 Ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	28
Անգլիական ոսկի	»	110	03
[illegible]	»	90	20
[illegible]	»	52	08
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	—
[illegible]	»	99	—
Րուպլի Թղթադրամ	Օ. Օ.	8	61

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ Հոկտեմբեր 23

Անգլիական Փոխառութ.	92	62 1/2
Օսմանեան Թուրք սէրի Բ.	49	—
Օսմանեան Թուրք սէրի Դ. բաց.	23	37
Օսմանեան Թուրք սէրի Դ. գոց.	23	37
Օսմանեան Պանքա	10	87
Ռուսական 1890	108	50
Հելլէնական 5 %	29	—
» Մօնօբօլ	41	—
Պուլկարական 1882	83	—
[illegible]	108	12
[illegible]	2?5	—
[illegible]	3	18
[illegible]	12	—
[illegible]	85	315

ՓԱՐԻԶ, 23 Հոկտեմբեր

Ֆրանսա. Թանկ 3 %		100	35
» » 3 1/2 %		101	70
Օսմ. Փոխառ. սէրի Դ.) բաց.	Ֆր.	23	80
) գոց.	»	23	62
» » » Բ.	»	49	30
» » » Դ.	»	25	80
Օսմ. Պանքա	Ֆր.	517	—
Օսմանիէ	»	432	—
Րումէլիի Երկաթուղի	»	99	25
Օսմ. ծխախոտ	»	509	—
Օսմ. Ռէժի	»	307	—
[illegible] 4 %		487	—
[illegible]		975	—
[illegible]	»	98	85
Իսպանական արտաքին	»	69	75
[illegible]	»	78	—
[illegible]	»	25	104
[illegible]	»	—	3

ՊԷՐԼԻՆ 23 Հոկտեմբեր

[illegible]	»	216	35
Րումէլիի Երկաթուղի	»	97	40
[illegible]	»	97	80
[illegible] Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	265

ՎԻԵՆՆԱ 23 Հոկտեմբեր

[illegible] Լոնտոնի վրայ	»	239	20
Րումէլիի Երկաթուղի	»	93	50
Օսմ. Ռէժի	»	276	—

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Կահաւորման յատուկ ամեն տեսակ ապրանաց
Ղալաթա, Թիւնէլին քովը Մէրթէպանի փողոց,
Իզէթ Բաշա խանի կից Թիւ 16

Նոր հաստատուած սոյն մթերանոցներուն մէջ կը գտնուին անգլիական գորգեր, տոքուած և թաւշեայ գորգեր, «քէչէ»ներ, «թիւլ» վարագոյրներ, սփռոցներ, քօրնիշներ, գետինի մուշամբաներ և զանազան տեսակներով ճոխ կերպասներ, մահճակալներ, աթոռներ ու հայելիներ։ Կը վաճառուի յարգոյ հասարակութեան շատ դիւրամատչելի պայմաններով։

ԱՄՍԱԿԱՆ ՎՃԱՐՄՈՒՆՔՈՎ
635 ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ԳԻՆ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐՆԵՐ
Ցանձնուած Պ. ՄԻՔԻՈԹԹԻԻ
Իր գործարանին արտադրութեանց մասին

Կայսերական բժշկական վարժարանին տնօրէնութեան կողմէ ներկայացուած տեղեկագիրը կը հաստատէ որ եղած տարրալուծումներով ապացուցուած է թէ Միքիոթթիի գործարանին ՔՈՆՅԱՔԸ, ՄԱՍԹԻՔԱՆ ու ՏԻՒԶ օղին առաջնակարգ խաղողէ պատրաստուած են։

(Կնիք տնօրէնութեան)

* * *

Նկատի առնելով եղած կարգ մը տարրալուծումները և հիմնուելով իմ անձնական քննութեանցս վրայ, կը յայտարարեմ թէ Միքիոթթիի ՔՈՆՅԱՔԸ, ՄԱՍԹԻՔԱՆ ու ՏԻՒԶԸ ամէն վնասակար նիւթէ զերծ են։

Վեհ. Սուլթանին բժշկապետ
ՏՕՔԹ. ՄԱՎՐՈՅԷՆԻ ՓԱՇԱ

* * *

Պ. Միքիոթթիի գործարանը այցելած ըլլալով՝ սա համոզումը ունեցայ թէ իր շինած ՔՈՆՅԱՔԸ, ՄԱՍԹԻՔԱՆ ու ՏԻՒԶԸ միայն խաղողէ շինուած են։ Միքիոթթիի քոնեաքը կրնայ բաղդատուիլ Ֆրանսայի լաւագոյն քոնեաքներուն հետ։ Շնորհաւորեցի Պ. Միքիոթթին՝ իր ձեռք բերած այս արդիւնքին համար։

Առաջին բժիշկ Վեհ. Սուլթանին
ՊՕՆՔՈՎՍՔԻ ՓԱՇԱ

* * *

Աչքովս տեսած եմ որ Պ. Ն. Միքիոթթի իր ՔՈՆՅԱՔԸ կը պատրաստէ միաքէր խաղողէ շինուած գինիէ, իսկ ՏԻՒԶԸ ու ՄԱՍԹԻՔԱՆ՝ ճերմակ խաղողէ։

Բժիշկ Վեհ. Սուլթանին
ՏՕՔԹ. ԾԱՆՆԻ

* * *

Պ. Միքիոթթիի քոնեաքին գերազանց առաւելութիւնը սա բանին մէջ կը կայանայ որ անոր շինութեան համար գործածուած գինին հին և լաւ տեսակէ է, ինչ որ պատիւ կը բերէ Արեւելքի ճարտարագործութեան։

Բժիշկներ-վիրաբոյժներ Բժիշկներ Վեհ. Սուլթանին
Բ. ԱՊԷԼԻ Ք. ՍԻՆԿՐՈՍ
775 4—52

ՅԱԿՈԲ ՏԻԼԻՄԻԹԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.
Կ. Պոլիս, Մահմուտ Փաշայի չարշը, թիւ 271

Վաճառատանս մէջ կը ծախուին հարսնիքի համար ամէն տեսակ շաքարեղէններ և ըմպելիներ, ինչպէս նաեւ երեկոյթներու և անուան տօնախմբութեան օրերու համար տեսակ տեսակ շաքարներ և ըմպելիներ։

Անուշեղէններու յատուկ գործարան մըն ալ ունենալով վաճառատանս, յանձնարարուած անօթները և զանազան շաքարեղէնները մեծ ուշադրութեամբ կը պատրաստուին։ Վաճառատանս մէջ կը գտնուի նաեւ Ֆոնտան և ուրիշ տեսակ շաքարներու ճոխ մթերք մը։

Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւններ փութով կը կատարուին։ Գիները շատ աժան են։ 31—104

ՓՈՐՁՈՒԱԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Պահճէ-Գաբու, թիւ 38

Սուլթան Պայազիտ Օգճըլար Պաշը գտնուող Սալիհ Սըտգը էֆ.ի փորձուած վաճառատունը այս անգամ փոխադրուած է Պահճէ Գաբու 38 թիւ ընդարձակ շէնքը։ Քաղաքային ու զինուորական դասակարգի և տղոց յատուկ ամէն կարգի հաստատուն ու նրբաճաշակ կօշիկներ, ինչպէս նաեւ ամերիկեան ու առաջնակարգ լաստիքներ կը ծախուին յիշեալ վաճառատան մէջ, ուր կը գտնուին նաեւ բօհաֆիք և վերաբերեալ ամէն տեսակ ընտիր ու աժան ապրանքներ։ 3—30

ԱՐԻՍ եւ ԸՆԿ
ՇՈԳԵՇԱՐԺ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆ
ՀՈՏԵՂԻՆԱՑ եւ ՕՃԱՌԻ

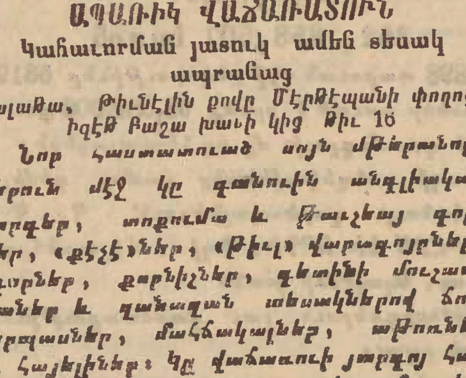

ՀԻՄՆՍԱԼ 1889ին
Կ. ՊՈԼԻՍ
Թահտաքալէ

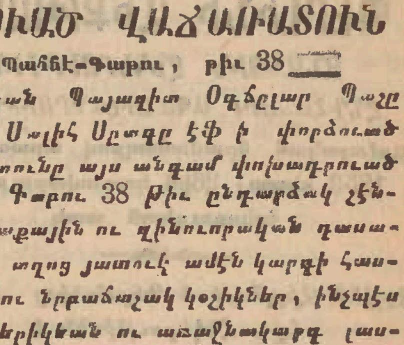

ՎԱՃԱՌԱՆԻՇ

Արուեստագիտական վերջին կատարելագործութեամբ և առաջնակարգ մեքենաներով օժտեալ ու եւրոպացի վարպետի մը հսկողութեան ներքեւ կ'արտադրէ ամենանուրբ հոտեղէններ ինչպէս նաեւ Թուալէթի հոտաւէտ և լուացքի պարզ օճառներ։ Տեսակի ազնուութեան մասին եւրոպական ամենամեծ գործարաններու ապրանաց դէմ մրցելու առաւելութեան կը միացնէ գիներու գերազանց աժանութիւնը։ Փափաքողներուն քաթալոկը ձրի կը ղրկուի։

Մեծաքանակ գնում ընել ուզողները կրնան դիմել Կ. Պոլսոյ մէջ Օրոստի Պաք և Կ. Ինճիճեան Որդիք վաճառատուններուն, իսկ գաւառներու և օտար երկիրներու մէջ դիմել գործակալութեանց որ ի ստորեւ, ուր պիտի գտնեն նմոյշներու ցուցագրութիւն մը՝ պէտք եղած բոլոր տեղեկութիւններով.

ԲԱՐԻԶ.—	Պ. Պ. Լազարիէս Որդի եւ Ընկ. 28.—Ռիւ Շաթօտէօն։
ՊՈՄՊԱՅ.—	Պ. Պ. Ապքար եւ Ընկ.
ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ.—	Պ. Մ. Գալֆաեան.
ՊԱՀՐԷ.—	Պ. Հ. Ռոզանթալ.
ՌՈՒՍՃՈՒՔ.—	Պ. Պ. Կ. Ինճիճեան Որդիք.
ՎԱՐՆԱ.—	Պ. Կէւոն Արտըրթի.
ԶՄԻՒՌՆԻԱ.—	Պ. Հայնրիխ Վառնինկ.
ՍԷԼԱՆԻԿ.—	Պ. Տինօ Ֆէրնանտէզ.
ԻՍԿԻՒՊ.—	Պ. Մ. Քափուանօ.
ՊԷՅՐՈՒԹ.—	Պ. Ֆրանքէլ Շիֆֆներ.
ՍԱՄՍՈՆ.—	Պ. Պ. Պետրոսեան Եղբարք.
ՏՐԱՊԻԶՈՆ.—	Պ. Արիս Կ. Ինճիճեան.
ՍԵՒԱՍՏԻԱ.—	Պ. Պ. Վ. եւ Ս. Մեծատուրեան.
ԻԶՄԻՏ.—	Պ. Յակոբ Մոմճեան.
ՌՈՏՈՍԹՕ.—	Պ. Յակոբ Բոզմատալ.

ՄՈՒՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843 ին

Պահեստի գումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ 563 ՄԻԼԻՈՆ 961 ՀԱԶԱՐ Ֆրանք

Ապահովագրական ամէն կարելի դրութիւններ կը գործադրէ. խառն ապահովագրութիւն, ամբողջ կեանք, զաւակաց դրամագլուխ, ցմահ եկամուտ, եւայլն

Մուչուալ Լայֆի սակագինը և ապահովագրութեան զանազան դրութիւնները չուսումնասիրած մի ապահովագրուիք.— Առաւաւելագոյն պայմաններ, վճարմանց դիւրութիւնք։ Տեղեկութեանց համար դիմել առ Գ. Ֆ. ՀԷՌ, ընդհանուր գործակալ, Խնաբէթ խան, Վոյվոտա փողոց, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս։ 579

MIRACULOUS SKIN OINTMENT

ՄՈՐԹԻ ՀՐԱՇԱԼԻ ՍՊԵՂԱՆԻ ՄԸ

Այս սպեղանին, որուն բուժիչ արդիւնքները խիկապէս հրաշալի են, բուսային նիւթերէ պատրաստուած է։ Մինչեւ հիմա հասարակութեան մատուցուած դեղերուն մէջ լաւագոյնն է ասիկա իր տեսակին մէջ։ Ստուգապէս կը բուժէ բոլոր մորթային հիւանդութիւնները։ Իբր աղեւէցիկ դեղ կը գործածուի տղոց և չափահասներու աչքի բորբոքման և առհասարակ բորբոքման և ճաղցկեղի դէմ։ Կը բուժէ ամէն կարգի վէրքեր, ինչպէս նաև կեղերը (ulcères), պալարները (չիպան), բորբոքուն ուռերը, ուռոյցքը (tumeur), մորթին դուրս տալը (éruption), խոյը (արամա), կուրծքի ցաւերը, ոտքի դառնալը, մէջքի ցաւը, վիզը բռնուիլը, յօդացաւը, մկնացաւերը (tic), յօդակապերու ակարութիւնը, կնդենը (մարիա), ճմլումները, ճաքռտուքները, ճեղքուածքները, արիւնքերութիւնը, ցուրտէն առաջ եկած ճաքռտուքները, վէրքերը, ուռած եւ սեւցած աչքերը, մորթախտ, մատնաշուրը, վարդախտ ճաքերը, մորթային ճաքերը։

Մորթի այս հրաշալի սպեղանին աչքի հիւանդութեանց և վէրքերու համար լաւագոյն սպեղանին է։ Կը գեղեցկացնէ մորթը։ Մինչ օգտակար արդիւնքներ առաջ կը բերէ հետեւեալ հիւանդութեանց մէջ, երբ միւս բոլոր դեղերը և բժիշկները չեն կրնար բուժել զանոնք. հերպափութիւն (սաչգրրան), օձացաւ (երլանգա), որքին (բէմբէյի) բորբոքութիւն, փոքր այտուցներ, կարմրութիւններ ածելիի վէրքեր եւն. եւն.

Այս սպեղանին պէտք է գտնուի ամէն տան և նաւերու մէջ։ Իւրաքանչիւր թիթեղ տուփին գինն է 3 չէյրէկ 6 բէնա։ Այս սպեղանիին յանձնարարութիւն ընողները պէտք է դիմեն ցամաքային Եւրոպայի միակ գործակալ Գ. Խոմըրեա Բաբուճեանի վաճառատունը, որ կը գտնուի Կալաթա-Շիշլի թրամուէյի գիծին կայարանին մօտ, Կալաթա, Վոյվոտա փողոց, Թիւ 95-96։

ՊԵՐԼԻՆԻ ՎԻՔԹՈՐԻԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Արքայական հրամանագրով արտօնուած 1853 սեպտ. 26ին կառավարութեան հսկողութեան տակ

Պերլինի Վիքթորիան Գերմանիոյ ամէնէն հզօր Ընկերութիւնն է

Ապահովագր. դրամ Ֆր. 967,321,496
Պահեստի դրամ Ֆր. 270,096,743

ՊԵՐԼԻՆ ՎԻՔԹՈՐԻԱՆ ամէն տեսակ ապահովագրութիւն կ՚ընդունի, ինչպէս կեանք, օժիտ, արկած, ցկեանս թոշակ, եւն.

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

Ժողովրդական ապահովագրութեան կանոնք վճարումներու [illegible]

Կարելի է ապահովագրել իր կեանքը, կամ տղոց ու որբերու համար օժիտ մը, լաբաթական փոքր վճարումներով.—(մեկնոյն պայմանները կանոնաւոր ապահովագրութեան համար)։

Ապահովագրութիւն ծղենաւի, երկաթուղիի, թիւնկի եւն. արկածներու դէմ, ամբողջ կեանքին համար, շաբաթական փոքր վճարումով մը, սկսեալ ՄԷԿ ՖՐԱՆՔԷ, և վճարելի միմիայն մէկ տարուան համար (52 շաբաթ, այսինքն 52 Ֆրանք), այսպէսով ամբողջ կեանքին համար ապահովագրուած կ՚ըլլայ 10,000 Ֆ. մահուան պարագային, 15,000 Ֆր. արկածէն առաջ եկած անկարողութեան պարագային, և օրական հինգ Ֆրանք ժամանակաւոր անկարողութեան պարագային։

Ընկերութեան Դրամատունը.—ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ
Ընդհ. Գործակալ,—ԷՄԻԼ ՎՕԿԼ
Ղալաթիա, Օսմ. Պանքային դէմը, Խնայէթ խան, Թիւ 7, 8, 9։

ՀԻՆ ԳԻՆԻ եռեսունըրուբ տարուան, բժիշկներու կողմէ յանձնարարուած նոր ապաքինածներու և տկարութիւն ունեցողներու։ Դիմել Օրթագիւղ, Հանգուցեալ մուխթար Ցաքօբ աղայի տունը։

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

ՏՐՍ. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ՊԷՐԱ 396

(Տանենի զարեջրատան վրայի յարկը, ճիշդ Զըպուքճեանց դէմը)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենաստակի ցաւած ակռաները մէկ անգամէն կը լեցնէ ցաւով զիմելու եւ բուժուած վերադառնալու պայմանաւ։

[illegible] ակռաները կը պատրաստէ, յար և նման բնականին, դէմքի ձեւաւորութիւն քաս ռաւիքի, ծամողութիւն եւ առաջ առատառութիւն [illegible]

[illegible]

Տնօր.—[illegible] 197

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆԸ

HUNYADI JANOS

Անմիջական, ապահով եւ դիւրին կերպով կ՚ազդէ
Տիեզերահռչակ ճամբա

ՋԳՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂԾԵՐԷՆ

Պահանջելու է հետեւեալ անունը պարունակող պիտակով շիշեր

ANDREAS SAXLEHNER

Կը ծախուի գլխաւոր դեղավաճառներուն և դեղագործներուն քով։ 387

ԹԻ ԿՐԷՇԱՄ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. Ի ԼՈՆՏՈՆ

Ընկերութեան դրամագլուխը 31 դեկտ. 1898ին
162, 924, 140 ֆռանք

Տարեկան եկամուտ, ապահովագրութիւններ և շահ 31 դեկտեմբեր 1898ին
29, 765, 473 ֆռանք

Ընկերութեան հաստատութեան թուականէն այսինքն 1848է ի վեր, ապահովագրեալներու եղած վճարումներ, կենսաթոշակ, եւն.
362, 858 ,507 ֆռանք

1898 տարուան մէջ ընկերութիւնը 6619 բօլիսներ տուած է որոնք 58,680,000 ֆռանքի դրամագլուխ մը կը ներկայացնեն։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն՝ Գ. Գ. ԷՑՈՒԸՐՍ ԵՒ ՈՐԴԻ, Պոլիս, Մէյտանճըգ փողոց, Ալլէմէյի խան։

Միջնորդներուն լաւ վարձատրութիւն պիտի ըլլայ։

Փոխ-գործակալութիւն, Ղալաթիա, Մէյմէնէթլի խան։

ՑՈԹԹԷՕՐ Ե. ԱՐԱԳԵԱՆ
Ստնօր ատամնաբոյժ Բարիզի
Ի Սիթէ տը Բէրա, Թիւ 1

Ամէն օր կ՚ընդունի ժամը 4էն 10 (Ք. Թ.)։ Բշ. և Ուրբ. կէս օրէն առաջ Սիրքէճի դեղարան նալպաա։ Ապահովագրեալ օրերը ժամադրութեամբ։

Աղքատաց ձրի 490

ՈՍԺԻ ՃՇՄԱՐԻՏ ՕՇԱՐԱԿ

Բարիզի առաջնակարգ բժիշկներէն Տոքթ. Լուան տիւ Պուա կը գրէ. «Բաղմաթիւ հիւանդներու վրայ ըրած յաջող փորձերս զիս համոզեցին որ, ԷԼԻՔՍԻՐ ՄԻՏԻՆ յոգնած ու տկարացած անդամները զօրացնելով երիտասարդական ոյժ և թարմ կեանք կը պարգեւէ մարմնոյն։ Նախ արիւնը կը մաքրէ, կը զօրացնէ ու աստիճանաբար կը բուժէ տկարութիւնը, մէջքի և ողնայարի ոսկորներու ցաւերը, վատուժութիւնն ու անբուժելի հռչակուած ԱՆԿԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆԸ։» Անձնական գործարաններու յատուկ աղդու դեղերովը ծանօթ Բրոֆ. Միտիի պատրաստած այս ԷԼԻՔՍԻՐ ՄԻՏԻՆ կազդուրիչ, գրգռիչ և մարսեցուցիչ ըլլալով, ծերեր, ապաքինողներ և դեղծումներու պատճառով անկարողութեան ենթարկուած անձեր անհրաժեշտ է որ փութան օգտուիլ այս քաջոգրահամ էլիքսիրին ապշեցուցիչ յատկութիւնէն։ Կը ծախուի Գասապեանի, Քիւչիւքեանի, Մէչիքիի, Վօնտեցիանոսի դեղարաններուն ու մթերանոցներուն մէջ։

527 40—52

HUILE DE HOGG

ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ԻՒՂ

Ծայտնի է թէ մորու ձկան իւղի գործածութիւնը, մանաւանդ ձը մեռը որքան օգտակար ու յանձնարարուած է փափկակազմ անձերու (էրիկ մարդ, կին ու տղայ) անարիւնութենէ և կուրծքի հիւանդութիւններէ տառապողներուն։ Բայց անոր փրկարար արդիւնքները ձեռք բերելու համար, պէտք է որ այդ իւղը զուտ ու առաջին կարգի ըլլայ։ Հետեւաբար պէտք է զգուշանալ կեղծերէն ու ստորին տեսակներէն, որոնք հրապարակին վրայ կը ծախուին. և որոնց գործածութիւնը աւելի վնասակար է քան օգտակար։

Գ. Հօկ Թէր-Նէօվի մէջ ձկնարաններ ունի, ուր մորու ձկան իւղը մեծ խնամքով կը հանուի։ Այս իւղը, անաղարտ անապատութեամբ, եռանկիւնաձեւ շիշերու մէջ դրուած է, որ ամէնուն ծանօթ է արդէն և Բարիզի Ինիրօն տէ Ֆառմակօյի ընկերութեան կողմէ երաշխաւորութեան դրոշմով մը կնքուած է։ Բոլոր նշանաւոր բժիշկները կէս դարէ ի վեր հիւանդներուն այս ձկան իւղը կը յանձնարարեն։ Կեղծերէն և նմանութիւններէն զգուշանալ։ Հօկի մորու ձկան իւղը կը ծախուի դեղագործներու և դեղավաճառներու քով։ Միակ տէրն է Թ. Բ. Հօկ, 2 թիւ, Քասթիկլիօն Բարիզ։

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերփուլ և Պոսթոնի գիծը [illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Վիքթորիան	10500	[illegible]	3500
Արմէնիան	10500	[illegible]	3500
Սէսթրիան	10500	[illegible]	3000
Լանգաշիրեան	9000	[illegible]	3500
[illegible]	9000	[illegible]	3500
[illegible]	9000	[illegible]	3500
[illegible]	8550	[illegible]	2500
[illegible]	8000	[illegible]	2500
[illegible]	8000	[illegible]	3000
[illegible]	8700	[illegible]	300[illegible]
[illegible]	8700	[illegible]	300[illegible]
[illegible]	8700	[illegible]	300[illegible]
[illegible]	8550		

[illegible] 24 ժամ առաջ։

[illegible]

[illegible]

Ղալաթիա, [illegible]

[illegible] 600

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20 ի Կայս. Իրատէով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերբուրգ Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորսքայա 37 Ապահովագրութեանց տեսակը ՀՐԴԵՀ.— ԿԵԱՆՔ.— ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— ԱՐԿԱԾՔ։

Երաշխաւորութեան գումար	121,765,333 Ֆր.
1898 ի հասոյթը	34,775,462 »
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է ասոր	164,172,000 »

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս Յ. ՀԻՒՐՄԻՒԶ

Ղալաթիա, Թաբագի վրայ ([illegible])

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար [illegible] 524

1900 Ի ԲԱՐԻԶԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍ

ՊԱՐԶՈՒԹԻՒՆ ԹԵԹԵՒՈՒԹԻՒՆ
ՏՈԿՈՒՆՈՒԹԻՒՆ, ԱՐԱԳՈՒԹԻՒՆ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՇԽԱՐՀԱՀՌՉԱԿ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆ

ՆԻՕՒ-ՀՕՄ

Ստացած է մեծ [illegible] և Արուեստահանդէսին մէջ անմրցելի եղած են։ Այս մեքենաները ամէն կերպով միւս տեսակներէն գերազանց են։ Մեքենաներու գործածութեան կերպերը ձրի կ՚ուսուցուին և նորոգութիւնները ձրի կը կատարուին։

Թուրքիոյ համար միակ ներկայացուցիչ ԱՄԱՏԷՍ ՍԱԼՎԱԹՈՐ

ԸՆԴՀ. ՄԹԵՐԱՆՈՑ.—Պոլիս, Պաղճէգաբու, Համիտիյէ ճատտէսի թիւ 7

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ.—Իզմիր, Սիլիվրի, Աֆիոն-Գարահիսարի եւն. ի մէջ։ 575

ERNEST GLAVANY

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ԷՌՆԷՍԹ ԿԼԱՎԱՆԻ

ՂԱԼԱԹԻԱ, ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՊԱՆՔԱՅԻ ԿԱՐԳԸ, ՑԱԿՈԲԵԱՆ ԽԱՆ

Սոյն դրամատունը կը վաճառէ ամէն տեսակ արժեթուղթեր՝ իրենց գինին համեմատութեամբ՝ ամսական 20 ղրշ.էն մինչեւ 100 ղրշ. որոշեալ գումարի մը վճարմամբ։ Դրամատունը առաջ քաշուած վիճակահանութեանց թիւերը նայելու և շահուած պարգեւները գանձելու համար ամէն կերպ դիւրութիւն ցոյց կուտայ։

Գնողները երբ առաջին վճարումը ընեն, իրենց մուրհակ մը կը տրուի մեր կողմէ ստորագրուած և դրոշմուած։ Ասկէ զատ արժեթուղթին թիւը ցոյց տուող ուրիշ ծանուցագիր մըն ալ կը տրուի, և գնողը նոյն ատենէն իսկ ամէն վիճակահանութեանց մասնակցելու իրաւունք ունենալով, շահածը ամբողջապէս կ՚առնէ։

Աւելորդ է յայտնել թէ ամէնէն աղքատն անգամ այս դիւրութեամբ կրնայ արժեթուղթի տէր ըլլալ, և յայտնի է որ ամսական 20 ղրշ.ի վճարումը մեծ զոհողութիւն մը չըլլալով և ամէն մարդու դիւրամատչելի ըլլալով, ամէն հաւանականութիւն ունի օր մը շահելու, և եթէ երբեք չշահի ալ, իր վճարումներուն շնորհիւ, յառաջիկային արժեթուղթի տէր պիտի ըլլայ, որ իրեն համար շահու աղբիւր մըն է։

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Վեհափառ Սուլթանին Կայսերական Իրատէով
Օր կը կրէ 2|14 Օգոստ. 1892 Թուական ([illegible]
20 Սէֆէր 1310)

ԱԺԴ. ՀՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Ղալաթիա, ՕԼԻՍ ՆԷՆԷ խան, Թաբաքէզ Ղալաթիա

Գործակալ, Ղալաթիոյ մէջ
Գ. Ալպէր Սիմբեն
Ծաքարեան խան, Վոյվոտա փողոց
Թիւ 67

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը
Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը
Ֆէնէն Համի հովլուսց փողոց,
Օսմ. Նաւամատարան դէմը

Ենթ-գործակալ Պոլսոյ կողմը Գ. Ի. Ջասօլո
Մաքրուհիլար, Զորլըլը խան, Թիւ 21 194

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ՇՈԳԵՆԱՒԵՐՈՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

[illegible] Հալլ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
[illegible]	1069	[illegible]	1497	[illegible]	1011	[illegible]	724	[illegible]	136
[illegible]	3307	[illegible]	2906	[illegible]	1695	[illegible]	2373	[illegible]	1113
[illegible]	1541	[illegible]	895	[illegible]	775	[illegible]	2709	[illegible]	1725
[illegible]	2377	[illegible]	4311	[illegible]	1531	[illegible]	3557	[illegible]	1152
[illegible]	1822	[illegible]	987	[illegible]	3720	[illegible]	1057	[illegible]	1306
[illegible]	1294	[illegible]	2233	[illegible]	3300	[illegible]	1735	[illegible]	1327
[illegible]	1076	[illegible]	1718	[illegible]	595	[illegible]	2419	[illegible]	1546
[illegible]	841	[illegible]	504	[illegible]	2354	[illegible]	1983	[illegible]	2527
[illegible]	4431	[illegible]	3484	[illegible]	3540	[illegible]	4109	[illegible]	1678
[illegible]	1671	[illegible]	1530	[illegible]	1030	[illegible]	4086	[illegible]	487
[illegible]	1887	[illegible]	1341	[illegible]	1058	[illegible]	1535	[illegible]	2429
[illegible]	1244	[illegible]	954	[illegible]	2507	[illegible]	1687	[illegible]	1914
[illegible]	1004	[illegible]	1288	[illegible]	1700	[illegible]	619	[illegible]	1288
[illegible]	2729	[illegible]	849	[illegible]	1052	[illegible]	2329	[illegible]	2336
[illegible]	1884	[illegible]	4583	[illegible]	3378	[illegible]	1663	[illegible]	1855
[illegible]	3697	[illegible]	3060	[illegible]	1843	[illegible]	1613	[illegible]	1206
[illegible]	4285	[illegible]	1342	[illegible]	3191	[illegible]	1789		

Իտալօ շոգենաւը, նաւապետ Հէյգ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է։

Հօրասիօ շոգենաւը, նաւապետ Քրօֆթ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուի Նոյեմբեր 3ին։

Դիմել առ գործակալը Տ. ՀԻՆՏ ԷՆՏ ՔԻԶՕ

Թիւ 22—24, Թէրզիօ [illegible] խան, Ղալաթիա 377

COMP [illegible] RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

[illegible]

9 22 [illegible]
10 23 [illegible]
11/24 [illegible]
11 24 [illegible]
12 25 [illegible]

[illegible]
Ն. ՓԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

[illegible]

Հոկտ. 24ին Սիոէասի, Մարսիլիայէն։
» 28ին Մինկրէլի, Անտ. եկրքէն։
» 31ին Առմէնի, Մարսիլիայէն։

[illegible]

Հոկտ. 25ին Սիոէասի, Սամսոն Տրապիզոն, Պաթում։
» 29ին Մինկրէլի, ուղ. Մարսիլիա։

[illegible]

[illegible] 516 [illegible]

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑ

[illegible] Լիվերփուլ [illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Իվէրնիա	18900	Սիլվանիա	559[illegible]
Սաքսոնիա	18900	[illegible]	[illegible]
Լուքանիա	12952	Վէրիա	[illegible]
Քամբանիա	12950	[illegible]	2945
Ուլթոնիա	8845	[illegible]	[illegible]
Ումբրիա	8128	[illegible]	[illegible]
Էթրուրիա	8120	[illegible]	[illegible]
Սէրվիա	7393	[illegible]	2131
Աւրանիա	7269	[illegible]	[illegible]

Տէրպուրկ շոգենաւը, նաւապետ Պէրգինս, ընդհանուր վաճառքով Լիվըրփուլէն հոս կը հասնի ամսոյս 29ին։

Դիմել առ [illegible]
Jely et Segger
[illegible] խան, Թիւ 6, 7, 8, [illegible] 259

ՄՕՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
[illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
[illegible]	3000	[illegible]	2500
[illegible]	3000	[illegible]	2400
[illegible]	3000	[illegible]	2250
[illegible]	3000	[illegible]	2250
[illegible]	3000	[illegible]	3000
[illegible]	3000	[illegible]	1500
[illegible]	2500	[illegible]	1500

Դիմել առ [illegible] ԵՒ ԸՆԿ.
[illegible] խան
[illegible] ԵՒ ԸՆԿ.
194 21, [illegible]

Խմբագրապետ ՋԱՐԵՀ ՓԱՓԱԶԵԱՆ